

Kvalitní studijní prostředí

Akademický rok 2006–2007 bude pro Masarykovu univerzitu z hlediska jejího dalšího rozvoje nesporně velmi důležitý, a to především s ohledem na naši snahu o získání pozice mezinárodně respektované výzkumné instituce. V jeho průběhu budou dokončeny přípravy klíčových evropských programů: budou vyhlášeny operační programy pro čerpání Evropských strukturálních fondů na období 2007-2013 a bude také zahájen 7. rámcový program EU. Podnikáme proto řadu přípravných kroků, aby naše univerzita byla na tyto soutěže připravena a aby měla šanci v nich co nejlépe uspět. Jedním z těchto kroků je koncipování společného projektu Středoevropského technologického institutu, který vychází ze spolupráce MU s VUT, pracovišti AV ČR a s dalšími partnery. Přijetí tohoto projektu by významně posílilo výzkumný potenciál nejen jihomoravského regionu, ale bez nadsázky i celé České republiky.

Přes oprávněný zájem věnovaný výzkumné činnosti by však nebylo dobré zapomínat na souběžné zlepšování podmínek pro vzdělávací aktivity na naší univerzitě. Proto bych rád připomenul některé významné změny ve vzdělávací oblasti, jež byly připraveny v nedávné době a které vstupují v platnost právě na začátku tohoto akademického roku. Je to především nový Studijní a zkušební řád. Jeho charakteristickým rysem je vytvoření jednotného, přehledného a nebyrokratického univerzitního studijního prostředí, které poskytuje studentům dostatečnou volnost pro koncipování vlastní studijní strategie a realizaci svých priorit v průběhu studia, a současně jasně nastavuje pravidla a přesněji vymezuje kompetence a povinnosti studentů i vyučujících. Nový studijní řád plně využívá možností našeho všeobecně oceňovaného informačního systému a vytváří také lepší podmínky pro mezinárodní charakter studia, což se bezprostředně projevuje např. u doktorských studijních programů. Významnou změnou v tomto směru je také inovovaný kreditový systém, který pracuje se sjednocenou „univerzitní hodnotou kreditu“ a činí studium uvnitř univerzity navzájem více srovnatelné a také více kompatibilní s jinými evropskými univerzitami.

Posílení internacionalizace univerzity představuje nová organizace jazykové přípravy, která má za cíl vybavit všechny studenty naší univerzity dostatečnou jazykovou kompetenci odpovídající absolvovanému stupni studia. Studenti mohou také očekávat nové aplikace v rámci informačního systému a další posílení elektronické podpory výuky i v rámci prezenčního studia. Ke zvýšení kvality studijního prostředí nepochybně přispěje i modernizovaná celouniverzitní počítačová studovna otevřená na začátku září. Naši studenti jistě ocení i novou koncepci stipendijní politiky: nový stipendijní řád vytváří transparentní a flexibilní stipendijní systém, který by měl ve svém důsledku přinést – prostřednictvím celé řady stipendijních programů – více peněz studentům.

Všechny tyto změny odrážejí skutečnost, že Masarykova univerzita má již základní systém organizace studia dotvořen a nyní se můžeme více soustředit na jeho zlepšování a zvyšování kvality akademického života. Zbývá zdůraznit, že ačkoli zde píšou o výzkumné a vzdělávací činnosti univerzity jako o dvou samostatných oblastech, v naší praxi jsou tyto aktivity neoddelitelně propojeny a jejich kvalita navzájem úzce souvisí. Právě to činí Masarykovu univerzitu silnou a konkurenceschopnou.

Petr Fiala,
rektor MU

Masarykova univerzita má nové internetové stránky

Oficiální webové stránky Masarykovy univerzity www.muni.cz vstupují do svého desátého akademického roku se zcela novým designem, rozšířeným obsahem a přepracovaným systémem navigace. Jedním z důvodů obměny byla integrace s novým jednotným vizuálním stylem univerzity. Vedení univerzity doufá, že nový vizuální styl postupně přijmou i jednotlivé fakulty a další součásti MU.

Prvním impulsem pro vytvoření nové celouniverzitní webové prezentace byla potřeba promítnout nový vizuální styl univerzity na její internetové stránky. Z dalších úvah vyplynulo, že by bylo vhodné zrevidovat obsah a strukturu původní verze a ve větší míře využít moderních technologií a postupů. Z pracovníků rektorátu a Ústavu výpočetní techniky byla ve spolupráci s ateliérem vizuálního a produktového designu ExactDesign vytvořena pracovní skupina pověřená přepracováním dosavadních webových stránek. Vlastní realizace probíhala od letošního června a podílelo se na ní pět zaměstnanců ÚVT pod vedením Jaromíra Ocelky.

Realizaci však předcházela rozsáhlá analýza, která porovnávala internetovou prezentaci MU s desítkami českých i zahraničních stránek univerzit. „Cílem bylo identifikovat a přenést do nové verze všechny přednosti verze minulé – například levý navigační pruh, umožňující horizontálně procházet informacemi určitého typu přes jednotlivé fakulty a pracoviště, a doplnit je novými vlastnostmi, jako například předvýběrem odkazů pro různé cílové skupiny návštěvníků stránek,“ upřesnila Jana Kohoutková, zástupkyně ředitele ÚVT pro informační systémy.

Struktura, navigace, obsah

Web je rozdělen do šesti základních kategorií: tvoří je informace o historii, současnosti, výzkumu, vývoji a rozvoji, studiu, zahraniční spolupráci a informačních zdrojích. Tyto kategorie jsou přístupné na všech podstránkách univerzity v horním navigačním pruhu a jsou k dispozici pro všechny fakulty a pracoviště MU. Titulní strana navíc odkazuje i na předvybrané odkazy pro různé skupiny návštěvníků, konkrétně uchazeče o studium, studenty, média, zaměstnance, absolventy a veřejnost. Uživatel se tak rychleji dostane k informacím, které jsou pro něj určeny. Dostupnost informací podstatným způsobem zlepšuje i vyhledávání v tématech a v osobách, které je nyní přístupné v horní části všech stránek.

Současně se zlepšila i kvalita a rozsah informací, které návštěvník na stránkách univerzity najde. Web byl obohacen o množství textů, které u předchozí verze chyběly. Nově také byly určeny garanty jednotlivých kategorií, kteří budou zodpovídat za aktuálnost zveřejňovaných informací. Přehlednost a přístupnost nové prezentace významným způsobem zlepšuje i nový grafický styl a intuitivní ovládací prvky.

Od 18. září je veřejnosti přístupná nová internetová prezentace Masarykovy univerzity. Mezi hlavní novinky patří zlepšená navigace, zřehlednění informační struktury a použití nového jednotného vizuálního stylu univerzity.

Nový vizuální styl MU

Společně s přepracovanou internetovou prezentací je do praxe uváděn i nový vizuální styl univerzity, ve kterém jsou již od loňského roku tištěny oficiální materiály a tiskopisy univerzity a podle něj je navržena i hlavička měsíčníku muni.cz. „Nový vizuální styl Masarykovy univerzity slučuje dynamiku současnosti s vážností univerzity a prezentuje ji jako moderní instituci s tradicí,“ uvedl autor nové tváře univerzity Pavel Jílek z ateliéru vizuálního a produktového designu ExactDesign.

Vizuální styl počítá i s jednotlivými fakultami MU. Každá má vlastní podklad, logotyp a barvu, čímž je odlišena od všech ostatních, zároveň se však hlásí k mateřské univerzitě. „V současnosti je možné spatřit prvky jednotného vizuálního stylu na propagačních materiálech Přírodovědecké fakulty a Fakulty sociálních studií. Věříme, že se do budoucna podaří rozšířit vizuální styl i na další součásti Masarykovy univerzity,“ dodala Markéta Tikalová, vedoucí odboru vnějších vztahů a marketingu RMU.

Petr Hrnčír

Stručný průvodce prváka po MU

Příchod na univerzitu může znamenat pro někoho šok, pro jiného vysněný únik z domova. Každopádně přináší spoustu nových věcí, se kterými je potřeba se seznámit a vyrovnat. Na MU je především nezbytné nutně naučit se používat IS neboli Informační systém. Kdo se s ním rychle spřátelí, ušetří si spoustu vrásek na čele (více informací viz článek Jak nezabloudit v ISu na str. 9). Co je však v univerzitním prostředí skutečně zásadní, je umět se dobře orientovat. Ten, kdo ví, kde najít ty správné informace, má z poloviny vyhráno. S tím by mělo nastupujícím studentům pomoci i několik následujících tipů.

Nezbytná ISIC karta

Pro pohyb na MU je klíčová ISIC karta. Řada studentů se s ní určitě setkala už na střední škole. Je to jedna z nejlépejších pomůcek při cestování, ale i v běžném životě studenta. Na MU je však ISIC karta povýšena na zcela nezbytný dokument. Vzhledem k tomu, že již neexistují indexy, ISIC karta se stala jakousi studentskou občankou, kterou se studenti prokazují na stu-

dijním oddělení, zajišťuje jim vstup do Centrální počítačové učebny. Bez ISIC karty nabitě penězi se v menzách žádný student nenajít a na fakultách nic neokopíruje. Ale pozor, účet na kopírování a stravování v menzách a bufetech MU je oddělený.

Jídlo a bydlení

MU má tři menzy, a to na Žerotínově náměstí 9 v budově rektorátu MU, v budově Právnické fakulty na Veveří 70 a na ulici Vinařská 5 v areálu tamních kolejí. Ceny jsou jednotné a je možné se zde najíst v průměru za třicet korun. Kromě toho je na několika fakultách a jiných místech univerzity rozmístěno celkem sedm bufetů, kam se v době oběda sváží jídlo z menz. Na některých místech se podávají i teplé večere. Standardní je samozřejmě i nabídka vegetariánských jídel. Více viz www.skm.muni.cz.

Kromě přísunu potravy je potřeba zajistit si také nějaké bydlení. V prvním ročníku dostávají všichni koleje, ale u většiny studentů tomu tak nebude věčně. Pokud student nebyd-

Do bakalářských a magisterských studijních programů bylo na Masarykově univerzitě v akademickém roce 2006/07 přijato více než sedmáct tisíc uchazečů. Snímek z náhradního termínu zápisu na Filozofické fakultě, který se uskutečnil začátkem září. Foto: Ondřej Ženka.

lí opravdu hodně daleko od Brna, je dobré poohlédnout se po ubytování v soukromí. Po změnách v systému dotování (viz článek Ubytovací stipendia na str. 9 tohoto čísla) již není ubytování v soukromí výrazněji finančně náročné a ve srovnání zejména s některými kolejemi je často podstatně pohodlnější. Cena nejlevnějších kolejí, jako jsou ty na náměstí Míru 4

a na Tvrdého 5/7, začíná na dvanácti stech korunách měsíčně. Za nejlepší koleje na Vinařské 5 s připojením na internet se platí přes půl třetího tisíce. Podrobné statistiky a informace o kolejích lze získat na www.skm.muni.cz. Na privátu se dá běžně bydlet od dvou tisíc korun nebo i levněji – hodně však záleží na počtu lidí a lokalitě.

/pokračování na straně 9 ▶

V TOMTO ČÍSLE NAJDETE:

Výsledky Programu rektora na podporu tvůrčí činnosti studentů

str. 2

MU a projekt Středoevropského technologického institutu

str. 5

Fórum: Sociální stipendia na Masarykově univerzitě

str. 6

Průvodce pro prváka: Jak nezabloudit v ISu

str. 9

V říjnu se v Brně setkají na dvě stovky rektorů

Ve spolupráci s pěti dalšími brněnskými univerzitami se Masarykova univerzita podílí na organizaci konference Asociace evropských univerzit (EUA), která se bude konat v Brně ve dnech 19.–21. října 2006. Setkání EUA se zpravidla konají dvakrát ročně, na jaře a na podzim; v České republice se uskuteční poprvé (viz muni.cz 05/2006).

„Brněnská konference se zaměří na funkci a význam univerzit v kontextu regionálního rozvoje a inovací, na přínos univerzit ke zvyšování konkurenceschopnosti regionů,“ uvádí prorektor pro strategii a vnější vztahy MU Mikuláš Bek. Tématem diskusí více než dvou set padesáti delegátů evropských vysokých škol bude také problematika spolupráce s místní a regionální veřejnou správou.

K výběru Brna pomohla podle mluvčí EUA Elizabeth Tapper právě úzká spolupráce šesti brněnských vysokých škol s městem Brnem a Jihomoravským krajem. „Brno se stalo hnací silou rozvoje regionu a vhodným příkladem pro téma regionálního rozvoje,“ doplňuje Blanka Křížová z Rektorátu MU, která má přípravu kongresu na starosti.

„V současné době finišují technické přípravy kongresu, upřesňuje se konferenční program a k tisku se připravuje informační brožura,“ přibližuje poslední úkoly organizačního týmu Křížová. Konference se bude konat na Nové radnici, kterou si zástupci EUA několikrát přijeli prohlédnout. Páteční program zakončí slavnostní večere na zámku ve Slavkově u Brna.

Na konferenci vystoupí dvacet až třicet mluvčích, osloveni byli i čeští představitelé. EUA v současné době jedná s JUDr. Vladimírem Gašparem, ředitelem Jihomoravské regionální rozvojové agentury, a Michalem Klimešem, výkonným ředitelem Silicon Graphics Brno, který bude na konferenci zastupovat průmyslový sektor.

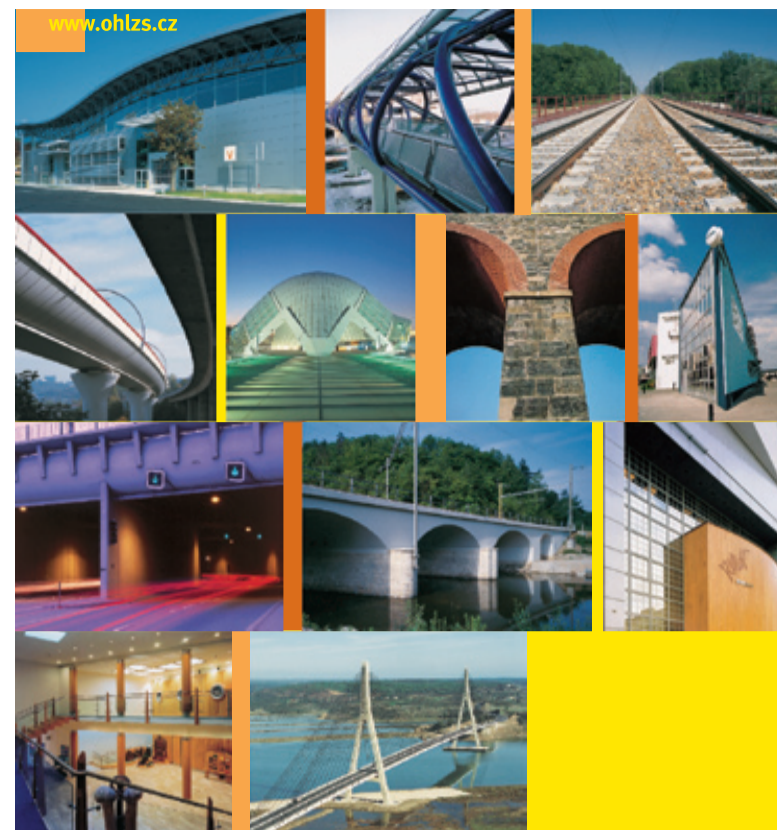
V pátek 20. října se uskuteční setkání zástupců univerzitní sítě Utrecht Network, která je známá pořádáním letních škol či výměnnými pobyty v USA a Austrálii. Stejný den se sejdou také členové Compostela Group, která své jméno odvozuje od španělského poutního místa Santiaga de Compostela a jejíž členské univerzity se snaží o zvýšení mobility a komunikace mezi jednotlivými zeměmi evropského kontinentu.

Získat právo pořádat konferenci EUA je velmi prestižní záležitost. „Přítomnost několika stovek rektorů a jiných akademických pracovníků z celé Evropy je určitě jedinečnou příležitostí představit MU a Brno,“ vysvětluje rektor MU Petr Fiala.

EUA vznikla roku 2001 sloučením Konfederace rektorských konferencí ze zemí EU a Asociace evropských univerzit a dnes sdružuje více než sedm set padesát členů ze čtyřiceti pěti zemí. Cílem asociace je reprezentovat a chránit zájmy evropských vysokých škol, podílet se na utváření evropské univerzitní politiky a podporovat evropskou vědu a výzkum. Masarykova univerzita se podílí na aktivitách EUA (a jejich předchůdců) od roku 1993.

Petr Preclík

Jednou ze zástupkyň EUA, která si přijela prohlédnout prostory na Nové radnici, vyhrazené pro konferenci, byla programová manažerka dr. Lidia Borrell-Damián (vlevo). Foto: Petr Preclík.

Moderní tvář stavebnictví

OHL ŽS

Univerzita rozdělila studentům peníze na vědecké práce

Celkem třicet studentských projektů za téměř dva miliony korun bude realizováno v právě započatém akademickém roce na základě Programu rektora na podporu tvůrčí činnosti studentů, který byl vyhlášen letos v březnu. Soutěžilo se v kategoriích zaměřených na diplomové, resp. disertační práce, a v kategoriích určených k podpoře výzkumné činnosti studentů bez nutné vazby na závěrečnou práci.

Když rektor Petr Fiala zdůrazňoval v rozhovoru uveřejněném v lednovém čísle muni.cz význam zapojení studentů do činnosti výzkumných týmů na fakultách a předkládal svou představu o jeho podpoře z tzv. rektorské rezervy prostřednictvím malé grantové agentury, možná ani neočekával, že tím u studentů vyvolá hned napoprvé tak velký zájem. Koncem dubna, k poslednímu dni soutěžní

lhůty, bylo zaregistrováno celkem sedmdesát pět návrhů s celkovým finančním nárokem přes šest milionů korun.

Poté nastal maratón zvaný vstupní oponentní řízení. Studenti dostali několik dní na odstranění formálních nedostatků návrhů. Pak do hry vstoupilo pětadvacet oponentů, z nichž bylo dvacet šest externích. Oponenti z Masarykovy univerzity, ostatních vysokých škol či pracovišť Akademie věd České republiky byli vybíráni podle odborného zaměření tak, aby mohli pro možnost lepšího srovnání oponovat i několik projektů. Poslední den hodnotící lhůty, na samém konci května, zasedly komise složené z proděkanů fakult, aby vyhodnotily oponentské posudky, sestavily pořadí projektů a vypracovaly návrh na plné či snížené financování nejlepších z nich. Rektor Fiala se vzápětí s návrhem komisí a jeho zdůvodněním podrobně seznámil a beze změny jej akceptoval. Práce komisí byla velmi obtížná, ale přinesla uspokojení. Oponenti totiž označili většinu návrhů jako velice kvalitních a přisoudili jim dobré bodové hodnocení, které doplnili pochvalným komentářem.

Problematika třiceti vybraných projektů z oblasti takřka všech širších vědních disciplín je velmi různorodá – od tématu Život v horách – rakouské salašnictví z antropologické perspektivy, slibujícího vedle výzkumu i romantické zážitky, až po téměř záhadně znějící názvy Nestátní původci pronásledování nebo Homotopická algebra.

Studenty, kteří svou dotaci obdrží výhradně formou stipendia, tedy řeši-

tele kategorie diplomových a disertačních prací, čeká na přelomu kalendářního roku průběžné oponentní řízení, v němž oponenti a komise rozhodnou, zda má financování pokračovat. Všechny projekty pak budou ukončeny v červnu závěrečnou oponenturou. V té době již ovšem bude rozhodnuto

o vítězích druhého ročníku Programu rektora.

Nezbývá tedy než popřát prvním úspěšným navrhovatelům Programu rektora dobré odborné nápady a vytrvalost při řešení jejich projektů a ostatním studentům odvalu do dalšího kola soutěže. Lze také dou-

fat, že řešitelé přispějí svými zkušenostmi s administrativou projektů k odstranění některých nedostatků ve formálních pravidlech programu.

Jana Musilová,
prorektorka pro vědu a výzkum

PODANÉ NÁVRHY – POČET A FINANČNÍ POŽADAVKY/ ÚSPĚŠNÉ NÁVRHY – POČET A PŘIZNANÁ FINANČNÍ PODPORA

FAKULTY/ KATEGORIE	LF	PŘF	FI	FF	PRF	FSS	PDF	FSPS	ESF	TIS. KČ
A+B	0	18/6	0	0	0	0	0	0	0	856,3/223,5
C	6/3	8/3	0	0	0	0	0	0	0	1192,4/354,2
E	5/1	11/2	2/2	0	0	0	0	0	0	2058,6/499,3
B	0	0	0	0	0	0	0	1/0	0	26,0/0
D	0	0	0	3/2	3/2	2/2	0	0	2/2	721,2/456,2
F	0	0	0	8/3	1/0	2/1	0	2/0	1/1	1302,96/373,4
CELKEM	11/4	37/11	2/2	11/5	4/2	4/3	0	3/0	3/3	6157,19/ 1906,6

Vysvětlivky k tabulce:

Podpora byla přidělena studentům z celkem šesti fakult MU. Nejvyšší zastoupení mezi nimi má Přírodovědecká fakulta, kde uspělo celkem jedenáct uchazečů; příspěvek na výzkum dále obdrží pět studentů Filozofické fakulty, čtyři studenti Lékařské fakulty, po třech uchazečích z Fakulty sociálních studií a Ekonomicko-správní fakulty a po dvou žadatelích z Fakulty informatiky a Právnické fakulty. Se všemi tématy a jejich řešiteli i odbornými garanty z řad učitelů se lze seznámit na adrese http://www.rect.muni.cz/aktuality/vyh_l_vysl_souteze_cz.pdf.

Soutěžní kategorie v Programu rektora MU na podporu tvůrčí činnosti studentů:

- A – podpora vynikajících diplomových prací v oborech zdravotnictví, přírodovědy a informatiky
- B – podpora vynikajících diplomových prací v oborech humanitních věd, společenských věd, práva a ekonomie
- C – podpora vynikajících disertačních prací v oborech lékařství, zdravotnictví, přírodovědy a informatiky
- D – podpora vynikajících diplomových prací v oborech humanitních věd, společenských věd, práva a ekonomie
- E – podpora výzkumné činnosti studentů v oborech lékařství, zdravotnictví, přírodovědy a informatiky
- F – podpora výzkumné činnosti studentů v oborech humanitních věd, společenských věd, práva a ekonomie

muni.cz

muni.cz Měsíčník Masarykovy univerzity. Ročník 2, září 2006, vychází 22. 9. 2006. Vydává Masarykova univerzita • Náklad 5 000 ks • Ev. č. MK ČR E 15641 • ISSN (tištěná verze) 1801-0806, ISSN (on-line verze) 1801-0814 • Šéfredaktor: PhDr. Václav Štětka, Ph.D. • Redakce: David Povolný, Petr Preclík • Fotograf: Ondřej Ženka • Sazba: Petr Hrnčíř • Grafický návrh: Ing. Pavel Jílek • Tisk: PRINTECO s.r.o. • Adresa redakce: Žerotínovo nám. 9, 601 77 Brno • Tel. 549 496 602, fax 549 496 611, e-mail: redakce@rect.muni.cz • Redakční rada: doc. PhDr. Mikuláš Bek, Ph.D. (předseda, prorektor), Doc. Ing. Ladislav Janiček, Ph.D., MBA (kvestor), Mgr. et Mgr. Jiří Nantl (kancléř), Ing. Markéta Tikalová (RMU), Mgr. Simona Škarabelová, Ph.D. (ESF), doc. PhDr. Vladimír Jůva, CSc. (FSpS), prof. PhDr. Marie Vítková, CSc. (PDF), prof. PhDr. Jan Zouhar, CSc. (FF), doc. PhDr. Zbyněk Vybíral, Ph.D. (FSS), prof. RNDr. Zuzana Došlá, DrSc. (PřF), doc. PhDr. Josef Prokeš, Ph.D. (FI), JUDr. Josef Kotásek, Ph.D. (PrF), Jiří Jeřábek Mgr. Tomáš Mozga (AS MU) • Inzerce: Mgr. Vladimír Tůma, tel. 777 136 662, inzerce@rect.muni.cz • Uzávěrka příštího čísla: 2. 10. 2006 • On-line verze: [HTTP://INFO.MUNI.CZ](http://INFO.MUNI.CZ)

Studentka PŘF si odnesla první cenu z prestižní konference

Radka Chaloupková, doktorandka fyzikální chemie na Přírodovědecké fakultě MU, získala hlavní cenu na VI. mezioborové konferenci mladých chemiků, biochemiků a biologů, kterou ve dnech 14. až 17. června pořádala firma Sigma-Aldrich, největší světový dodavatel chemikálií pro výzkumné účely. Soutěž se zúčastnilo šedesát pět soutěžících z České republiky.

Mezioborové konference jste se zúčastnili již podruhé. Jak setkání probíhá? Kdo se může přihlásit?

Mezi hlavní cíle konference patří jednak možnost mladých vědců prezentovat, ale i obhajovat vlastní práci před odborným publikem, dále možnost diskuse a případné navázání mezioborové spolupráce a konečně i rozšíření obzorů a zjištění nejnovějších výsledků a trendů v oblasti chemie, biochemie a biologie. Do soutěže se smí přihlásit kdokoli z vědeckých a výzkumných pracovníků mladší třiceti pěti let. Odborná komise na základě došlých abstraktů vybere projekty, které budou prezentovány formou přednášky, a jiné, které se objeví ve formě posteru. Přednášek letos bylo třicet tři, posterů o jeden méně. Na závěr konference jsou udělovány dva gran-

ty za nejlepší přednášku (jeden v oboru chemie a druhý v oboru biochemie, molekulární biologie a příbuzné) v hodnotě padesát tisíc korun na volný nákup zboží od firmy Sigma-Aldrich.

Se svou přednáškou na téma Řízení stereoselektivity enzymů fyzikálně-chemickými parametry jste vyhrála kategorii biochemie, molekulární biologie a příbuzné. Čím se ve svém projektu zabýváte a jaké je případné budoucí využití jeho výsledků v praxi?

Můj výzkum je součástí týmového projektu Loschmidtových laboratoří, jehož cílem je studovat strukturu a funkci enzymů. Já studuji vlastnosti enzymu DbjA, který patří do rodiny halogenalkandehalogenáz. V současné době mají Loschmidtovy laboratoře podané dvě patentové přihlášky, z nichž jedna souvisí s mým výzkumem. Snažíme se navázat kontakty s chemickými a farmaceutickými firmami. Využití enzymů s vysokou enantioselektivitou pro produkci opticky čistých látek totiž může usnadnit technologický proces výroby průmyslově využívaných sloučenin. Konkrétním příkladem opticky čisté látky, kterou je enzym DbjA schopen syntetizovat, je např. (S)-2-pentanol a (S)-2-heptanol, které jsou využívány jako intermedie při přípravě léčiv na zpomalení Alzheimerovy choroby.

„Ocenění pro mě znamená osobní satisfakci a uznání, že náš výzkum vedeme správným směrem,“ říká Radka Chaloupková. Foto: Petr Preclík.

Co pro vás vítězství na konferenci znamená?

Úroveň přednášek byla velmi vysoká, vítězství tedy pro mě samozřejmě znamená satisfakci a potěšení, ale také uznání, že výzkum, který provádíme v naší skupině, vedeme správným směrem a je o něj zájem. Grant padesáti tisíc korun na nákup chemikálií u firmy Sigma-Aldrich nám pomůže zafinancovat výzkum. Při našich experimentech často využíváme sloučeniny s vysokým standardem čistoty, které bývají velmi drahé.

Jaké jsou vaše další plány? Plánujete v projektu pokračovat i nadále?

V Loschmidtových laboratořích pracuji pátým rokem, projekt, který jsem na konferenci prezentovala, jsem řešila téměř dva roky. V současné době se chystáme detailně prostudovat reakční mechanismus enzymu DbjA a dále otestovat jeho katalytickou účinnost v přítomnosti organických rozpouštědel. Výsledky tohoto výzkumu plánuji shrnout ve své disertační práci.

Petr Preclík

Latináři se sešli v Letní škole klasických studií

XIV. ročník Letní školy klasických studií hostila v prvních červencových dnech Filozofická fakulta MU. Setkání českých a slovenských latinářů (a nejen jich) organizuje každoročně Kabinet pro klasická studia Filozofického ústavu AV ČR a Asociace učitelů klasických jazyků, které si letos přizvaly ke spolupráci Ústav klasických studií FF MU. Podtitul letošního setkání zněl Klášterní vzdělanost a její význam pro evropskou a českou kulturu.

Program byl, jak je zvykem, rozdělen na tři dny trvající cykly dopoledního čtení a odpoledních přednášek a čtvrtý den byl vyhrazen pro exkurzi. Vedení čtecích seminářů a přednášek bylo svěřeno nejen renomovaným odborníkům, ale i mladým začínajícím badatelům. Stejně tak se v posluchačských lavicích sešli lidé různého věku a povolání – asi největší část účastníků však tvořily středoškolské kantorky latiny.

Témata čtení a přednášek obsahovala nejen dlouhý úsek dějin, ale také rozličné aspekty klášterního života a kultury. Účastníci si tak mohli vyslechnout na jedné straně výklad o po-

čátcích monastických hnutí v pozdní antice, na straně druhé jim byl představen zpěvník z rajhradského kláštera datovaný do poloviny 18. století. Dozvěděli se o kalendáři a martyrologiu učené řeholnice Herrad z Landsberga, žijící ve 12. století, o dramatizované podobě velikonočních slavností ve středověku či o různých interpretacích biblické Písni písní. Celý program akce si lze prohlédnout na internetových stránkách ÚKS – <http://phil.muni.cz/klas> pod odkazem Letní škola.

Akci uzavřela půldenní exkurze do nejstaršího a v současnosti jediného moravského benediktinského kláštera

v Rajhradě u Brna. Účastníci letní školy a také ti, kdo ji letos proti své vůli propásli, se mohou ještě těšit na sborník, který vyjde buď v elektronické, nebo i tištěné podobě.

Za rok se akce bude konat v Praze a pracovní verze jejího podtitulu zní Antika jako politikum – Od raného středověku po současnost. Popřejme příštím ročníku už teď, ať je minimálně stejně úspěšný a těší se takové návštěvnosti jako ten uplynulý – počet letošních účastníků totiž překročil stovku.

Markéta Kulhánková,
studentka FF

Profesor Gruska zvolen mezi elitní evropské vědce

Novým členem prestižní Academia Europaea (AE) byl v dubnu zvolen prof. RNDr. Jozef Gruska, DrSc. AE sdružuje nejvýznamnější evropské vědce humanitních oborů, literatury a přírodních věd. Mezi jejími členy je třicet osm držitelů Nobelovy ceny, z nichž mnozí se stali členy dříve, než cenu obdrželi. Profesor Gruska, který působí na Fakultě informatiky a je mezinárodně uznávaným odborníkem v oborech kryptografie a kvantové počítání, je teprve druhým pracovníkem Masarykovy univerzity, kterému se této významné pocty dostalo.

Můžete stručně vysvětlit, co je Academia Europaea?

Myšlenka vytvořit tuto akademii vznikla v roce 1985 v Paříži na setkání evropských ministerstev vědy. Založena byla v roce 1988. Jejím smyslem je vytvořit prostor, ve kterém by se čelní představi-

telé vědy mohli vyjadřovat k důležitým otázkám rozvoje vědy. V současnosti má AE asi dva tisíce sto členů ze všech oblastí vědy, techniky, medicíny, umění, literatury a tak dále. Členství v AE je individuální a schvaluje se trojstupňově. Je to velmi výběrová instituce.

Jak úspěšná je v AE Česká republika?

Členství v AE se neuděluje na základě principu „tolik a tolik z té které země“. Děje se tak výlučně na základě pracovních výsledků, a tak čísla o počtu vědců z různých zemí podávají jistou výpověď o úrovni tamější vědy – i když ji samozřejmě nelze brát doslova. V současnosti je v AE dvacet tři členů z České republiky, z Polska třicet sedm, ze Slovenska dva, z Rakouska třicet dva, z Ruska šedesát šest, sto třicet sedm ze Švýcarska, ale třeba z Velké Británie tři sta čtyřicet osm.

Doposud byla v AE informatika vedena společně s matematikou. Jak je to teď?

Teď došlo k osamostatnění, což přirozeně odpovídá vývoji a růstu důležitosti informatiky. Není proto příliš překvapující, že z letošních devadesáti

nových členů AE je dvacet tři informatiků.

Česká informatika má v AE velmi dobré zastoupení. Čím to je?

Česká věda má asi 1% zastoupení v AE, česká informatika však přibližně 6% v informatice. Souvisí to s tím, že česká informatika má už od roku 1973 velmi úzké kontakty se světovou špičkou a významně přispěla k rozvoji informatiky vůbec. Máme ve světě respekt.

Jaký vývoj v AE očekáváte?

Očekávám, že bude hrát důležitou roli v evropské vědě. V této souvislosti si pak rád připomínám rozhovor s Donaldem Knuthem, asi nejslavnějším informatikem a mimochodem i čestným doktorem MU. V roce 1989 u příležitosti Světového počítačového kongresu v San Francisku na můj doraz, jestli bychom neměli učinit nějaké speciální kroky na podporu informatiky, odpověděl: „Není třeba – za padesát let bude mít aspoň polovina členů Americké akademie věd perfektní vzdělání v informatice a bude plně chápat její důležitost.“

Josef Prokeš

Členem prestižní Academia Europaea (AE) byl v dubnu zvolen prof. RNDr. Jozef Gruska, DrSc. Gruska působí na Fakultě informatiky a je uznávaným odborníkem v oborech kryptografie a kvantového počítání. Za výsledky své práce obdržel řadu cen včetně „Computer pioneer“ od IEEE v USA nebo Bolzanovy medaile ČAV.

Přírodovědecká fakulta hostila matematickou konferenci

Více než stovka matematiků ze čtyřia dvaceti zemí se v týdnu od 5. do 8. září zúčastnila mezinárodní matematické konference CDDE 2006 (Colloquium on Differential and Difference Equations), která se uskutečnila v Brně. Konferenci pořádala MU ve spolupráci s Akademií věd ČR u příležitosti osmdesátých narozenin významného českého matematika prof. RNDr. Jaroslava Kurzweila, DrSc. (na fotografii vpravo). Profesor Kurzweil je držitelem Medaile za zásluhy udělené prezidentem republiky a držitelem čestného doktorátu MU. Záštitu nad konferencí převzal předseda Akademie věd Václav Pačes a rektor MU Petr Fiala. Konference se konala v nově rekonstruovaných budovách Přírodovědecké fakulty v areálu na Kotlářské ulici.

-red-

Masarykova univerzita vyvinula software proti plagiátům

Elektronickou službu na odhalování plagiátů ve vysokoškolských pracích zavedla MU do svého studijního informačního systému jako první vysoká škola v České republice. Služba je určena pro všechny uživatele Informačního systému MU (IS), sloužit však má především učitelům.

Technologie pro vyhledávání podobných dokumentů je vysoce účinná zejména proto, že IS v sobě ojediněle integruje nejen administrativní část studia, ale i studijní dokumenty. Odhaluje tedy i opisování mezi diplomovými a jinými závěrečnými pracemi, domácími úkoly, referáty, seminárními pracemi a dalšími texty odevzdanými v elektronické podobě.

„Masarykova univerzita považuje účinné odhalování plagiátů za nezbytnou součást svého úsilí o zajištění kvality vysokoškolských prací a chápe je jako příspěvek k etice odborné práce,“ vyjádřil se k nové službě rektor MU Petr Fiala.

V Evropě zatím není taková služba na univerzitách příliš rozšířena. První podobné systémy se objevují spíše v zámoří. Technologie pro vyhledávání podobných dokumentů použitá na MU je unikátním know-how Vývojového týmu IS MU, který působí na Fakultě informatiky.

-red-

Rekonstrukce zvýšila kapacitu Celouniverzitní počítačové studovny

Masarykova univerzita zahajuje nový akademický rok otevřením rekonstruované Celouniverzitní počítačové studovny (CPS) na Komenského náměstí 2. CPS představuje základ infrastruktury počítačových studoven MU, je otevřena non-stop a ročně zaznamená návštěvu okolo čtyř set tisíc uživatelů.

Rekonstrukce Celouniverzitní počítačové studovny MU byla provedena s náklady ve výši přes devět milionů korun a přinese téměř padesátiprocentní zvýšení kapacity studovny. Celková kapacita infrastruktury všech počítačových studoven na MU umožňuje, aby je využívalo celkem šest set studentů současně. Nastavení počítačové sítě přitom umožňuje, aby student měl přístup ke svým osobním dokumentům a datům na univerzitním serveru z kteréhokoli počítače na MU, nebo i ze svého osobního počítače připojeného k síti MU.

V průběhu nastávajícího roku se připravuje vybudování další univerzitní počítačové studovny a bezdrátového připojení k univerzitní počítačové síti tak, aby se celková kapacita zvýšila na tisíc studentů připojených současně.

-red-

Česká polární stanice vstupuje do první vědecké sezony

První česká polární stanice, která byla v režii MU dokončena při druhé expedici letos v březnu na antarktickém ostrově James Ross, vstupuje do své první vědecké sezony. K rozhovoru jsme se sešli s autorem myšlenky na výstavbu stanice, profesorem Pavlem Proškem z Geografického ústavu PŘF.

V jakém ohledu byla druhá sezona jiná než ta předchozí?

Ve zcela zásadním, protože letos byl zatlučen poslední hřebík. Stanice byla dotažena do konce, byly odzkoušeny funkce technických celků a momentálně už se vypracovávají jenom obslužné návody. Teď už tam mohou jít všichni jiní, jenom ne stavaři. Příští sezona už bude tedy převážně vědecká.

Kdy vyrazí další expedice?

Ta by měla vyrazit opět někdy na přelomu letošního a příštího roku na přibližně tři tmejší letní měsíce. Naše stanice je jenom letní, protože zima je velmi drahá a pracovní efekt z ní tolik neplyne. V zimě tam může pracovat meteorolog nebo astrofyzik, ale biolog, geolog, hydrolog nebo geomorfolog ne.

Jak se nakonec stanice jmenuje?

Stanice nebyla oficiálně pokřtěna, ale už je na ní cedule se jménem Johana Gregora Mendela, takže jsem toho názoru, že už se to měnit nebude. Mendel byl vybrán z mnoha důvodů. Zejména však

proto, že je to česká figura, která je ve světě všeobecně známá. Jiným takovým je třeba Antonín Dvořák a pak snad pár špičkových vědců, jako je Jaroslav Heyrovský nebo Otto Wichterle, ale ty každý nezná. U Mendela je samozřejmě klíčové i to, že ve jméně nemá háček nebo čárku. Využili jsme zkušenosti ostatních stanic a uznali, že je lepší, když je to dostatečně známé a nekomplikované jméno, protože jinak pořád vznikají otázky a nedorozumění.

Jaká je česká stanice ve srovnání s ostatními?

Patří k menším stanicím. Má kapacitu asi patnáct až dvacet pracovních míst. Je ale velmi moderní co do prostředí pro pobyt a práci. Po zkušenostech z jiných stanic nám bylo jasné, že si lidé neodpočinou, když budou bydlet v místnosti dvaapůlkrát tři metry a bude jich tam šest. Lidé potřebují jakousi intimitu, takže u nás jsou pouze dvou-lůžkové a jednolůžkové kajuty.

Jaké jsou možnosti výzkumu?

Možnosti výzkumu jsou dány lokalitou. Ostrov James Ross je jedna z největších odledněných oáz v Antarktídě a geologicky je velmi mladá. Navíc proces odledňování pořád pokračuje. Co je na tom zajímavé, jsou změny zemského povrchu, který se najednou ocitá v energeticky či hydricky úplně jiných podmínkách. My se zaměřujeme na to, jak celý tento systém odledněného území funguje, jaké procesy modelace povrchu tam

„Je to výborná příležitost, jak se prezentovat v celosvětovém měřítku,“ komentuje profesor Pavel Prošek stavbu polární stanice. „Proti výstavbě nelze argumentovat tím, že je to daleko a že se nás to netýká. Klimatický systém je jeden na celém světě a Antarktida se podepisuje na počasí Evropy stejně jako Arktida,“ dodává Prošek. Foto: Petr Preclík.

Jaké by měly být výsledky nebo výstupy?

Celé by to mělo končit tím, že by se vytvořil model Antarktického odledněného systému. V rámci toho modelu by pak mělo být možné měnit některé jeho parametry a pozorovat, jaké budou následné odezvy simulovaného prostředí. Polární ekosystémy jsou relativně jednoduché, takže se poměrně snadno studují, ale jsou také velmi citlivé na vnější změny, takže celý proces známého globálního oteplování je může dost poškodit. Jestliže budeme mít takový model, tak do něj můžeme dosazovat budoucí parametry a pozorovat, jak se ekosystém zachová. Na základě toho lze třeba předjet jeho zániku.

Co pro českou vědu a Česko znamená, že má polární stanici?

Je to výborná příležitost, jak se prezentovat v celosvětovém měřítku. Proti výstavbě nelze argumentovat tím, že je to daleko a že se nás to netýká. Klimatický systém je jeden na celém světě a Antarktida se podepisuje na počasí Evropy stejně jako Arktida. Navíc fakt, že máme takovou stanici, může výrazně změnit status ČR v rámci Antarktické smlouvy. Zatím jsme pouze stát, který má právo pozorovat, ale jakmile prokážeme několikaletý výzkum, tak můžeme požádat o změnu statutu na vyšší úroveň a budeme moci do problémů Antarktidy přímo zasahovat. To může být velmi perspektivní, protože nikde není psáno, že Antarktida bude mít navěky stejný statut, jako má teď. Když budu fantazírovat, tak třeba dojde k energetické krizi a právě Antarktida může být místo, kde se bude lámat chleba, protože tam to všechno je.

David Povolný

Vedení MU se rozšířilo o dva nové prorektory

Začátkem července rozšířil rektor MU Petr Fiala tým vedení univerzity o dva nové prorektory. Do funkce prorektorky pro informační technologie byla jmenována Ivana Černá (FI), do funkce prorektora pro rozvoj Ivan Rektor (LF). Vytvoření nových funkčních míst vychází z potřeby koordinovat rychle se rozvíjející specifické oblasti činnosti univerzity.

„Jedná se o dvě oblasti, které mají pro Masarykovu univerzitu stále rostoucí význam, což klade zvýšené nároky na jejich koordinaci ze strany vedení univerzity,“ vysvětlil důvody svého rozhodnutí rektor Petr Fiala. „Oba nově jmenovaní prorektoři jsou zkušenými a z hlediska řízení dané oblasti nesporně kompetentními odborníky,“ dodal rektor.

-red-

Doc. RNDr. Ivana Černá, CSc.

Vystudovala Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Komenského v Bratislavě, kde poté osm let pracovala na katedře informatiky. Od roku 1994 je zaměstnána na katedře teorie programování Fakulty informatiky MU, kde od roku 2004 působila rovněž jako proděkanka pro studijní záležitosti. Ve své funkci prorektorky se docentka Černá chce zaměřit především na koordinaci a integraci informačních systémů a vytvoření jednotného informačního prostředí na MU. Hodlá se také zasadit o rozvoj a využití elektronických forem výuky jak v prezenčních, tak i v kombinovaných formách studia a o podporu systému pro e-learning, integrovaného do Informačního systému MU. Vedle dalších úkolů bude také koordinovat knihovni služby na univerzitě.

Foto: Ondřej Ženka

Prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc.

Vystudoval brněnskou Lékařskou fakultu. Na LF MU působí (s přestávkou v letech 1990–1991) od roku 1977. V současnosti stojí v čele I. neurologické kliniky, společného pracoviště Lékařské fakulty MU a Fakultní nemocnice u svaté Anny v Brně. Je předsedou České ligy proti epilepsii, členem výboru České lékařské akademie a dalších odborných institucí. Mezi jeho kompetence ve funkci prorektora bude patřit zejména příprava čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU, správa a ochrana duševního vlastnictví, podpora akademického podnikání a s tím související poradenství či spolupráce s fakultními nemocnicemi. Profesor Rektor bude také odpovědný za koordinaci spolupráce s aplikační sférou.

Foto: Ondřej Ženka

Nebezpečí „bezpečných“ plateb

V průběhu léta byly zpracovány a vyhodnoceny výsledky zajímavého experimentu, který proběhl na Fakultě informatiky (FI). Předmětem experimentu byla bezpečnost plateb kartami v „kamenných“ obchodech za fyzické přítomnosti karty a jejího držitele. Ukázalo se, že bezpečnost těchto platebních operací je velmi malá, zejména u autorizace podpisem.

Motivací pro experiment byl dlouholetý spor příznivců dvou rozdílných metod pro potvrzení platby kartou ze strany uživatele – buď podpisem, nebo zadáním PINu. V mnoha zemích na světě začínají banky vydávat jen ty platební karty, u kterých je nutné autorizovat platby zadáním uživatelského PINu. PIN v tomto případě slouží pouze pro přístup k funkcím karty samé, které umožní potvrdit platbu pomocí silných kryptografických funkcí podporovaných čipem, což magnetický proužek neumožňoval.

Zatímco o vyšší úrovni bezpečnosti informací uložených v čipu platební karty (oproti uložení na magnetickém proužku) nejsou větší pochyby, pohled na bezpečnost samotných plateb v obchodech, s ohledem na příležitostného útočníka (nebo malou skupinu spolupracujících lidí), už není tak

jednoznačný. Zpochybnění platební transakce, o níž existuje záznam v podobě více či méně zdařilého podpisu provedeného útočníkem, je z pohledu okradeného/podvedeného vlastníka karty daleko jednodušší než u platby, u které existuje pouze záznam o tom, že byl zadán správný PIN.

Skupina pracovníků FI, věnující se otázkám bezpečnosti informačních technologií, se tedy rozhodla uskutečnit experiment. Ten byl rozdělen do dvou částí: první z nich proběhla na jaře 2005 v knihkupectví P. Marečka na FI a druhá pak v nejmenovaném brněnském supermarketu v březnu 2006.

V první (zkušební) fázi byla bezpečnost autorizace karetních plateb zkoumána v simulovaném prostředí. Více než třicetka studentů se coby nakupující ve fakultním knihkupectví Pavla Marečka postupně vydávala na simu-

lovaný nákup platební kartou. Pro zadání PINů byla využita dvě platební zařízení – bez ochranného štítu a s masivním štítem. Druhá fáze experimentu se odehrála v supermarketu za běžného provozu a v reálných podmínkách. V obou fázích pak byly také provedeny nákupy, při nichž byl podpis držitele karty podvržen.

A výsledky? V první fázi při použití zařízení s ochranným štítem pozorovatelé správně zjistili přes 48% číslic všech PINů. Při použití zařízení bez velkého ochranného štítu, kterých se v obchodech u nás i ve světě nachází drtivá většina, pak zjistili zcela správně přes 70% zadaných číslic.

Ve druhé fázi bylo úspěšně odpozorováno asi 42% číslic PINů. Velký rozdíl jsme pozorovali v podpisové části, kde v druhé fázi experimentu nebyl odhalen jediný (!) zákazník falšující pod-

pis někoho jiného, zatímco v první fázi experimentu bylo odhaleno 70% falešných podpisů.

Co tedy říci na úplný závěr? Z výsledků je vidět, že autorizace podpisem, která v současné době převládá ve většině obchodů, není velmi bezpečná a v případě ztráty karty může velmi rychle dojít k jejímu zneužití. Co se týče autorizace PINem, zde je situa-

ce jen o málo lepší. V případě falšování podpisu stačí útočníkovi pouze karta; v případě autorizace PINem musí útočník nejprve úspěšně odpozorovat PIN a pak získat platební kartu. To je jen o něco málo složitější – ovšem se zpochybněním transakce to bude právě naopak.

Václav Matyáš,

katedra počítačových systémů a komunikací FI

Na experimentu, který se uskutečnil v rámci prací v oblasti identity v informační společnosti (EC NoE FIDIS) a za pomoci společnosti VaF, Monet+, knihkupectví P. Marečka (na fotce) i nejmenovaného obchodního řetězce, se podílelo téměř osmdesát studentů, zaměstnanců a přátel FI, jimž všem patří za tuto pomoc velké poděkování. Detailní popis experimentu lze nalézt na webové adrese http://www.fi.muni.cz/usr/matyas/Experiment_PlatKarty_CZ.html.

Středoevropský technologický institut a budování výzkumné infrastruktury MU

Již květnové číslo časopisu **muni.cz** přineslo informace o aktivitách univerzity, jež směřují k budoucím operačním programům pro strukturální fondy Evropské unie. Ředitel Biofyzikálního ústavu AV ČR tehdy informoval o společném projektu Mendelova výzkumného centra a ve svém článku zmínil zastřešující projekt Středoevropského technologického institutu, jehož součástí Mendelovo výzkumné centrum bude. V tomto čísle představujeme projekt Středoevropského technologického institutu v širších souvislostech. Univerzita se otevírá v období 2007-13 jedinečnou příležitostí významně posílit svoji výzkumnou infrastrukturu.

Programový rámec pro budování infrastruktury výzkumu

Významným zdrojem financování investic do infrastruktury výzkumu budou v období 2007-2013 tzv. strukturální fondy, jež jsou nástrojem realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie. Klíčové dokumenty, upravující jejich čerpání v příštím období na evropské i národní úrovni, jsou ovšem dosud dostupné vesměs jen v pracovních verzích. Nejinak je tomu i s vlastním Operačním programem Výzkum a vývoj pro ino-

ace a jeho závislosti na politickém vývoji v České republice očekávat dříve než v druhé polovině roku 2007. Velké projekty (v tomto kontextu projekty nad 50 milionů EUR) však budou projednávány přímo s Evropskou komisí již během roku 2007.

Z charakteru programového rámce plynou také některé podmínky, jež se vymykají obvyklým a na univerzitě dosud převládajícím formám podpory základního výzkumu (výzkumná centra či záměry). Celý programový rámec je orientován výslovně na zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky a budovaná výzkumná infrastruktura musí být zapojena do funkčního kontextu inovací a transferu znalostí a technologií. Programové schéma přitom umožňuje financovat pouze vybudování infrastruktury, nikoliv následné financování jejího provozu.

Vize společného projektu

Myšlenka společného velkého projektu brněnských výzkumných institucí byla rozvíjena již od roku 2005. Na její formulaci se významně podíleli přední odborníci a zástupci vedení MU, VUT, některých brněnských ústavů AV ČR a významnou roli v celém procesu od počátku hrála podpora výzkumných, vývojových a inovačních aktivit ze strany politické reprezentace Jihomoravského kraje a města Brna. Z iniciativy rektora MU byly na jaře tohoto roku zahájeny série konzultací statutárních zástupců zúčastněných institucí, jež vedly na počátku června k dosažení dohody o společném postupu a organizačním zajištění přípravy projektu. Projektu se tak dnes účastní spolu s MU a VUT také Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Biofyzikální ústav AV ČR, Ústav analytické chemie AV ČR, Ústav fyziky materiálů AV ČR, Ústav přístrojové techniky AV ČR, Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR a Výzkumný ústav veterinárního lékařství.

Cílem projektu v objemu přibližně 15 miliard Kč je vybudovat moderní centrum excelentní vědy s názvem Středoevropský technologický institut, které bude integrovat vědy o živé přírodě (molekulární a buněčná biologie, genomika a proteomika, biochemie, biofyzika, bioinformatika, biomedicína) a materiálové vědy (keramické, polymerní a kovové materiály a kompozity, nano- a mikrotechnologie v oblasti materiálů a elektroniky) v brněnském regionu a podstatně zvýší jeho inovační potenciál. Pojítkem různých oborů budou centrální laboratoře přístupné všem účastníkům projektu s centrální

správou. Jednotně budou také budovány informační technologie včetně špičkové výpočetní techniky zahrnující superpočítačové centrum. Zvažována a analyzována je z hlediska proveditelnosti varianta projektu zahrnující také vybudování synchrotronu o energii 3 GeV, který by byl vzhledem k širokým možnostem využití v přírodních vědách, medicíně i materiálových vědách výrazným nadčasovým a transregionálním jednotícím prvkem projektu s významnými dopady do oblasti technologických inovací. Experimentální zařízení synchrotronu by organicky navazovala na centrální laboratoře v různých oborech (optická mikroskopie, krystalografie a NMR spektroskopie, elektronová mikroskopie, nano- a mikromateriály, lékařské zobrazovací techniky apod.) a výrazně rozšiřovala jejich výzkumné možnosti.

Základní organizační struktura projektu bude tvořena výzkumnými centry, na jejichž provozu se bude podílet vždy několik zakládajících institucí. Mezi klíčové součásti projektu patří Mendelovo výzkumné centrum, Centrum pro ochranu zdraví zvířat a lidí, Centrum biomedicínského výzkumu a Centrum pokročilých materiálů a technologií.

Silné a slabé stránky společného postupu

Společný postup má samozřejmě své výhody a nevýhody, přináší rizika i zisky, jež musí strategie dalšího postupu brát v úvahu. Silnou stránkou společného projektu brněnských výzkumných institucí je nepochybně pozice Brna jako druhého centra vědy a výzkumu v republice, jehož vědecká produkce výrazně převyšuje produkci ostatních regionů ČR mimo Prahu. Brněnské univerzity mají také na rozdíl od jiných regionů vytvořené, propracované a vyzkoušené mechanismy institucionální spolupráce mezi sebou navzájem i s krajskou a městskou politickou sférou (připomeňme Jihomoravské inovační centrum, Brněnské centrum evropských studií či nedáno založené Jihomoravské centrum pro mezinárodní mobilitu). Regionální a městská politická reprezentace navíc z podpory výzkumu, vývoje a inovací učinila součást své dlouhodobé politické agendy. Úspěšná výstavba Univerzitního kampusu v Bohunicích, úspěch iniciativy k založení ICRC či pořádání letošní konference Evropské univerzitní asociace v Brně jsou indikátory silící pozice Brna v akademickém světě. Společný projekt pak může mobilizovat řádově vyšší vyjednávací sílu než individuální „malé“ projekty.

Synchrotron Diamond o výkonu 3 GeV, budovaný v současnosti ve Velké Británii.

Společný projekt má ovšem také své slabé stránky. Schází se v něm instituce, jež se pohybují v odlišném legislativním rámci, liší se o celé řady v komplexnosti svých organizačních struktur i způsobem řízení a legitimitou rozhodování a liší se svou vnitřní kulturou, standardy výkonnosti ve výzkumu i standardy manažerského chování a rozhodování. Rozhodovací a řídicí struktury projektu tak budou mnohem komplexnější než v případě malých projektů.

Příležitosti a ohrožení

Je nesporné, že velký projekt v objemu přibližně 15 miliard korun by mohl zcela změnit magnitudu Brna na pomyslném výzkumném „nebi“ a přiblížit je špičkové úrovni výzkumu v mezinárodním měřítku. Pomohl by výrazně pokročit ve spolupráci univerzit a akademických ústavů ve výzkumu, umožnil by dosáhnout „kritické masy“ v řadě výzkumných oborů díky spolupráci více institucí, otevřel by další cesty k mezioborové kooperaci, výrazně by posílil atraktivitu našich institucí na mezinárodní scéně. Projekt by výrazně stimuloval vazby partnerských institucí na komerční sféru a byl by nepochybně přínosem pro region z hlediska ekonomického, sociálního i kulturního.

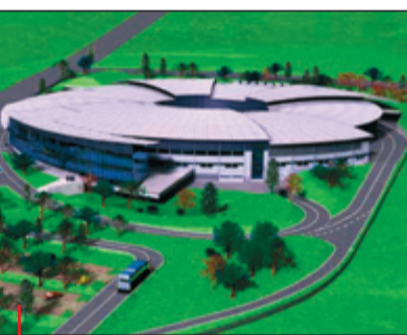
Případná ohrožení mohou vycházet jednak z politických procesů, jež budou v příštích letech ovlivňovat financování výzkumu v České republice. Vzhledem k tomu, že provozní prostředky pro vybudovanou infrastrukturu musí být získávány z různých národních a evropských zdrojů (zejména 7. rámcový program, případně European Institute of Technology), jsou případné škrtly v rozpočtu na vědu a výzkum přímým ohrožením efektivního zhodnocení investic do infrastruktury. Ohrožením může být v budoucnu také případná

finanční nestabilita některého z partnerů, jež by snížila či zcela znemožnila plnění jeho závazků provozovat některou ze součástí institutu.

Další postup

Vedení MU na jaře připravilo model řízení přípravy projektu, spočívající v založení společnosti s ručením omezeným. Tuto společnost mají v nejbližších týdnech založit MU a VUT jako nejsilnější partneri projektu s rovnou účastí 50 %. Společnost zajistí zpracování projektové dokumentace a přípravě vznik cílové právní osoby, jež bude předkládat a případně realizovat projekt. Na této cílové instituci budou v budoucnu majetkově participovat všichni partneri projektu. Správní rada MU již vyslovila v červnu předběžný souhlas s tímto postupem, na nejbližším zasedání se návrhem bude zabývat Akademický senát MU. Již od července je podle dohody s VUT pověřena řízením projektu trojice designovaných jednatelů budoucí společnosti, jimiž jsou prorektor MU Ivan Rektor, ředitel Biofyzikálního ústavu AV ČR Stanislav Kozubek a děkan Fakulty stavební VUT Petr Štěpánek. Dále byla ustavena šestnáctičlenná programová rada projektu, jež se zabývá specifikací projektu z hlediska odborného. Jejími členy jsou čtyři zástupci naší univerzity. Jednatelé zorganizovali během července a srpna evaluaci jednotlivých dílčích návrhů na základě výkonostních kritérií, jež přinese po vyhodnocení podklady pro další zpřesnění obsahu projektu během září. Současně zahájili zástupci projektu konzultace na půdě Evropské komise. Projekt bude představen v mezinárodním měřítku na říjnové konferenci EUA v Brně rektorem Masarykovy univerzity.

Mikuláš Bek,
prorektor pro strategii a vnější vztahy

Synchrotron ALBA, budovaný v Barceloně, by mohl být předlohou pro obdobné zařízení Středoevropského technologického institutu.

vace, pro něž je připravovaný společný brněnský projekt určen. V aktuální verzi operačního programu je předpokládáno využití celkem 2 435,9 milionů EUR v letech 2007-2013. Rozdělení prostředků do jednotlivých oblastí podpory uvádí tabulka č. 1. Výsledná alokace i podoba programových dokumentů ovšem bude záviset na projednávání operačního programu Evropskou komisí do konce tohoto roku. První výzvu k podávání projektů nelze vzhledem k složitosti procesu negoci-

TABULKA 1: PŘEDPOKLÁDANÁ FINANČNÍ ALOKACE PROSTŘEDKŮ DO OPERAČNÍHO PROGRAMU PODLE OBLASTÍ PODPORY (V MIL. EUR)

OPERAČNÍ PROGRAM VÝZKUM A VÝVOJ PRO INOVACE

Prioritní osa / oblast podpory	Fond	Podíl na celkové alokaci OP	EU	Národní zdroje							Celkové zdroje	Míra spolufinancování	
				Veřejné zdroje					Soukromé zdroje	Celkem národní zdroje		EU	ČR
				Celkem veřejné zdroje	Státní rozpočet	Kraje	Obce	Státní fondy					
1. Rozvoj kapacit výzkumu a vývoje	ERDF	46,9%	970,5	171,3	171,3	0	0	0	0	171,3	1 141,8	85%	15%
1.1 Rozvoj sítě výzkumných pracovišť v regionech s rozvojovým potenciálem	ERDF	5%	103,5	18,3	18,3	0	0	0	0	18,3	121,8	85%	15%
1.2 Rozvoj špičkových evropských center excelence pro EVP	ERDF	19%	393,4	69,4	69,4	0	0	0	0	69,4	462,8	85%	15%
1.3 Rozvoj kapacit cíleného výzkumu a vývoje v regionech	ERDF	23%	474,1	83,7	83,7	0	0	0	0	83,7	557,8	85%	15%
2. Rozvoj kapacit pro spolupráci veřejného sektoru se soukromým ve výzkumu a vývoji	ERDF	26,6%	551,3	97,3	97,3	0	0	0	0	97,3	648,6	85%	15%
2.1 Rozvoj kapacit technického výzkumu v regionech	ERDF	15%	310,6	54,8	54,8	0	0	0	0	54,8	365,4	85%	15%
2.2 Ochrana duševního vlastnictví na univerzitách a výzkumných institucích	ERDF	10%	198,8	35,1	35,1	0	0	0	0	35,1	233,8	85%	15%
2.3 Zvýšení cílené informovanosti o VaV a jeho výsledcích pro inovace	ERDF	2%	41,4	7,3	7,3	0	0	0	0	7,3	48,7	85%	15%
3. Posilování kapacit vysokých škol pro terciární vzdělávání	ERDF	24,5%	507,3	89,5	89,5	0	0	0	0	89,5	596,8	85%	15%
3.1 Rozvoj kapacit vysokých škol v terciárním vzdělávání	ERDF	24,5%	507,3	89,52	89,5	0	0	0	0	89,523	596,8	85%	15%
4. Technická asistence	ERDF	2,0%	41,4	7,3	7,3	0	0	0	0	7,3	48,7	85%	15%
OP VaVpl celkem		100%	2 070,5	365,4	365,4	0	0	0	0	365,4	2 435,9	85%	15%

Ad Sociální stipendia vážnou na postupu státní správy (muni.cz květen/2006)

Sociální stipendia na MU opravdu vážnou

Článek Sociální stipendia vážnou na postupu státní správy (viz muni.cz květen/2006) jistě nebyl zamýšlen jako úvod do polemiky. Předpokládám, že je určen studentům, kteří se zanedlouho budou oprávněně ptát, proč ze všech veřejných a soukromých vysokých škol jediná Masarykova univerzita uzná jejich právo na stipendium poskytované „v případě tíživé sociální situace“ až od příštího akademického roku. Aby se výčitky studentů neubíraly nesprávným směrem, předkládám k zamýšlení několik otázek a poznámek.

Víte, jakou částku věnovala vaše univerzita v minulých letech ze svého více než miliardového rozpočtu na stipendia v případě tíživé sociální situace svých studentů? Až se dozvíte odpověď, uvažte, zda byla chyba na straně ministerstva, poslanců a senátorů, kteří v novele zákona o vysokých školách vlastně kladou otázku, jak vysoká škola pomáhá studentům ze znevýhodněného prostředí,

aby získali stipendium a dostudovali i v případě tíživé sociální situace; teprve pokud není odpověď uspokojivá, zákon ukládá, ale nikoliv všem, nýbrž jen té vysoké škole, která tak ze své vůle nečiní, aby přiznala stipendium alespoň nejpotebnějším. Anebo byla chyba na straně vysoké školy, která uděluje řadu stipendií a cen, ale opomíjí stipendia, jež mohou účinně pomoci studentům při rozhodování, zda musí kvůli nedostatečným příjmům, vysokým cenám učebnic a skript či různým poplatkům školu opustit. Skutečně je to „bezprecedentní útok na autonomii vysokých škol“, anebo jenom připomenutí, že se v demokratické společnosti od stipendijní politiky veřejné vysoké školy, jež si nárokuje nemalý příspěvek a dotace ze státního rozpočtu, očekává zmírňování sociálních bariér v přístupu k nejvyššímu stupni vzdělání?

Vysoké školy mohly stipendia studentům v tíživé sociální situaci poskytovat i před novelou zákona, nejde o nový druh stipendia. Některé to ale opomíjely a argumentovaly tím, že nevědí, jak zjišťovat a ověřovat příjmovou situaci studenta a jeho rodiny, že je to časově a administrativně náročné. Novela zákona o vysokých školách

vychází vstříc a říká: Chcete-li, stanovte si ve stipendijním řádu kritéria pro tíživou situaci, zjišťujte a ověřujte, zda je student splňuje. Nechcete-li, vezměte na vědomí oznámení o tom, že sociální potřebnost studenta už zjistil jiný příslušný orgán. Nejde tedy, jak se autor článku domnívá, o to, že „podmínky přiznání tzv. sociálního stipendia jsou navázány na pravidla v zákoně o státní sociální podpoře“, nýbrž o možnost využít úředně potvrzené informace pro zrychlení a zjednodušení administrativy. Zjednodušení je ale zřejmě tak značné, že vyvolalo dojem „navýšení sociální dávky“ a „přenesení úkolů státní správy na samosprávné vysoké školy“.

Žádné stipendium není státní sociální dávkou. Jsem přesvědčen, že Rada vysokých škol ani Česká konference rektorů si nepřejí přesun peněz na stipendia určená pro „obživu“ doktorandů a ostatních studentů z rozpočtů vysokých škol do systému státní sociální podpory, kde by o ně studenti museli soutěžit s nezaopatřenými dětmi, nezaměstnanými a důchodci. Rozdíl mezi státní sociální dávkou a stipendiem je více, připomenu jen to, že vysoká škola může stipendium rozumně diferencovat; vždyť si stano-

ví studijní plány a předepisuje studijní povinnosti a tak ví, oč je studium některého oboru pro studenta nákladnější než studium jiného oboru, a ve kterém semestru student potřebuje víc peněz než v jiném. Není pravda, že vládní nařízení vymezuje výši sociálního stipendia, ono stanoví jen jeho spodní hranici.

Vysoká škola dostává ze státního rozpočtu příspěvek na uskutečňování akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání a s nimi spojenou vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost. Protože k výuce potřebuje studenty, financuje z tohoto příspěvku také stipendia, která přiznává podle svého stipendijního řádu. Patří mezi ně i stipendium poskytované v případě tíživé sociální situace studenta, a to musí přiznat alespoň tomu studentovi, který pobírá příplatek na dítě ve zvýšené výměře. Veřejné vysoké školy mají na příspěvek právní nárok, vědí o rozhodnutí vlády příspěvek zvýšit, na internetových stránkách vlády je také částka, kterou na to ministerstvo financí uvolnilo. Jak ale můžeme Masarykově univerzitě příspěvek zvýšit, když dosud neoznámila, kolik studentů o stipendium požádalo?

Ministerstvo registrovalo změnu stipendijního řádu Masarykovy univerzity účinnou od 1. 7. 2006. Nemohlo jinak, protože takto ji schválil Akademický senát Masarykovy univerzity. Článek neodpovídá na řadu otázek, které by studenty měly zajímat. Proč Akademický senát nerozhodl o dřívějším datu účinnosti, např. již ode dne registrace, tj. od 13. 4. 2006? Byli delegáti studentů v Akademickém senátu dostatečně informováni o tom, co projednávané změny pro studenty znamenají? Umožňuje stipendijní řád Masarykovy univerzity a stipendijní řady jejích fakult přiznat stipendium studentovi, který o něj požádá před 1. 7. 2006 a tíživou sociální situaci doloží oznámením o tom, že pobírá příplatek na dítě ve zvýšené výměře? A co studenti, kteří před 1. 7. 2006 studium ukončí a v tomto akademickém roce sociální stipendia nedostanou; proč mají být znevýhodněni ve srovnání se studenty ostatních veřejných a soukromých vysokých škol? Ostatní vysoké školy se skutečně, jak konstatuje autor článku, „nako- nec agendy sociálních stipendií ujaly vzhledem ke své odpovědnosti vůči studentům“ a poradily si s „neuvěřitelně špatným provedením snad chválněhodné myšlenky“. Jen na Masarykově univerzitě sociální stipendia opravdu vážnou.

Josef Beneš,
ředitel Odboru vysokých škol Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Vysoké školy by neměly suplovat funkci správy sociálního zabezpečení

Můj článek z května tohoto roku „Sociální stipendia vážnou na postupu státní správy“ skutečně nebyl, jak píše ředitel odboru vysokých škol MŠMT Josef Beneš, zamýšlen jako úvod do polemiky. Ta se ostatně plynutím času, který sám na některé otázky odpovídá, stává zbytečnou. Tři tisíce studentů, kteří namísto vládou odhadovaných patnácti tisíc podle dostupných údajů v České republice o tzv. sociální stipendium požádali, je samo o sobě výmluvným údajem. Stejně jako realita sama odpovídá na tvrzení ředitele Beneše o „zjednodušení administrativy“ zakotvením přiznávání sociálních stipendií v novele zákona o vysokých školách.

Za připomenutí stojí dnes snad už jen hlavní námitky Masarykovy univerzity vůči novele zákona: totiž že její původní znění ukládalo administraci agendy nikoli vysokým školám, ale ministerstvu školství, a že přímo ze zákona nikomu nárok na sociální stipendium nevznikl. S první námitkou se musel vypořádat až Parlament, který zákonem č. 160/2006 Sb. (jinak pojednávajícím o podmínkách pobytu cizinců v ČR) s účinností od 27. dubna 2006 upravil příslušný text v zákoně o vysokých školách tak, aby se adresáty ustanovení o povinném sociálním stipendiu staly bez pochybností vysoké školy. Druhou námitku pak uznal i legislativní a právní odbor ministerstva školství, podle jehož vyjádření samotná novela zákona o vysokých školách s účinností od 1. ledna 2006 žádný nárok na sociální stipendium nemohla založit.

Tiskový odbor téhož ministerstva ovšem usilovně šířil opačnou informaci a dokonce v médiích vyzýval studenty, aby se obraceli na vysoké školy se žádostmi o stipendium, a to navzdory skutečnosti, že potřebné prováděcí nařízení bylo vládou projednáno až 1. března 2006 (čtvrt roku po vydání zákona) a vyhlášeno ve Sbírce zákonů dokonce až 6. dubna 2006

(s účinností k témuž dni). Právě tuto neschopnost státu provést vlastní zákon v rozumném čase, na který čekaly všechny vysoké školy – jsem v květnovém čísle muni.cz označil za selhání státní správy a nemám důvod na tomto vyjádření nic měnit.

Ostatní sporné body byly víceméně odstraněny po projednání s ministerstvem školství a stanovisko jeho legislativního a právního odboru bylo promítnuto do již vyhlášeného stipendijního programu MU pro přiznávání stipendií v případě tíživé sociální situace studenta podle § 91 odst. 3 zákona o vysokých školách, který byl rektorem MU vydán v prvním možném termínu, tedy 1. července 2006. Bez odstranění těchto sporných bodů však nebylo možné, a v tomto smyslu byl náležitě informován i Akademický senát MU a vzal to s pochopením na vědomí, aby univerzita přijala potřebná prováděcí opatření a dostala přitom své povinnosti řádného hospodáře se svěřeným majetkem.

Daleko zajímavější ale možná je širší kontext či koncepční rovina dané věci. Tedy: je skutečně systémové a rozumné, aby vysoké školy kromě vzdělávací a výzkumné činnosti působily ještě jaké svého druhu správa sociálního zabezpečení? Nejde zde pouze o hledisko administrativní jednoduchosti, i když byrokratické kolečko, které musí v důsledku právní úpravy absolvovat sociální stipendisté (nejprve do školy pro potvrzení o studiu, pak s potvrzením na úřad státní sociální podpory, od něj získat oznámení o dávce sociální podpory a předat toto oznámení škole, od školy vyzvednout rozhodnutí o přiznání stipendia a následně stipendium, a konečně nechat si od školy vykázané vyšší poskytnuté stipendia a výkaz předložit úřadu státní sociální podpory) je pravděpodobně dostatečně výmluvné.

Zákon o vysokých školách v novelizovaném § 91 ukládá vysokým školám přiznat „po standardní dobu studia na deset měsíců v akademickém roce“ studentům, kteří jsou příjemci přídatku na dítě ve zvýšené výměře, tzv. sociální stipendium (oficiálně a správně: stipendium v případě tíživé sociální situace studenta), a to minimálně ve výši stanovené nařízením

vlády. Je pravda, že vysoké školy mohou oproti částce nařízené vládou sociální stipendium zvýšit. To je ovšem jediný „autonomní“ prostor, který jim v této věci nový zákon ponechává, přičemž podle vydaných pravidel pro financování vysokých škol by univerzita takové zvýšení sociálního stipendia musela uhradit z jiných zdrojů, než které ministerstvo školství na přiznání sociálních stipendií poukazuje. Na rozdíl od toho, co uvádí pan ředitel Beneš, zákon neumožňuje vysokým školám stanovit si rozhodnutím Akademického senátu alternativní kritéria pro přiznávání sociálních stipendií nebo třeba jen mírně pozměnit pravidla uvedená v zákoně, a dokonce i předepisuje doklad, oproti jehož předložení má být toto stipendium přiznáno. (Je ale možné, jak tomu je nyní i na MU, poskytovat jak sociální stipendia podle zákona, tak stipendia v tíživé sociální situaci studenta podle kritérií definovaných vysokou školou nebo fakultou. Stipendijní řád MU ostatně už od roku 1998 pamatoval na možnost stipendia jako příspěvku na studentům jinak nedostupné učebnice apod., a tato stipendia byla běžně na žádost přiznávána.)

V tomto kontextu se pak zavedení sociálních stipendií novelou zákona těžko může jevit jinak než jako zvýšení dávky státní sociální podpory – příjemci stipendia za zákonem daných podmínek jsou pouze studentipříjemci přídatku na dítě ve zvýšené výměře, a těžko chápat, proč jim toto přilepšení musí být poskytováno tak složitým způsobem. Argument ředitele Beneše, že v rozpočtu ministerstva práce a sociálních věcí by chudí studenti o sociální stipendia museli soutěžit s jinými kategoriemi potřebných nemůže obstát před nikým, kdo je obeznámen s principem mandatorních výdajů. Tato kategorie rozpočtových výdajů totiž není konstruována tak, že byla stanovena předem danou částkou, která by se pak rozdělovala – ale právě naopak, na základě z právních předpisů odvozených finančních nároků se stanoví částka na jejich pokrytí. Ve skutečnosti zavedení sociálních stipendií novelou zákona vede k nemalému absurdnímu důsledku, a sice že prioritním výdajem vysokých škol

(jako adresátů povinnosti poskytovat tato stipendia) už není vzdělávání, ale platba sociálních stipendií (jako svého druhu mandatorní položky rozpočtů vysokých škol).

Je samozřejmě možné porozumět různým politickým hlediskům, které k zavedení tzv. sociálních stipendií do zákona o vysokých školách vedly, včetně pravděpodobné reflexe občasně kritiky České republiky na mezinárodním fóru, že nemá vypracovaný komplexní systém sociálního zabezpečení studentů. Jinou věcí pak je, že tato kritika často vychází z neznalosti či neporozumění českého sociálního systému vůbec, který je založen na univerzalistickém principu (a nemáme tedy např. specifické systémy zdravotního pojištění pouze pro studenty, jako dejme tomu v některých severských státech), a že i v meziná-

rodním srovnání lze pozorovat ústup od grantů pro vysokoškolské studenty založených na testování příjmů rodiny ve prospěch grantů poskytovaných podle „akademických zásluh“ (prospěchu nebo výsledků tvůrčí činnosti). Ovšem míra krkolomnosti konstrukce sociálních stipendií v novelizovaném vysokoškolském zákoně a zejména v podstatě nulová přidaná hodnota této formy poskytnutí dávky oproti možnosti, že by příslušná částka byla prostě připočítána k přídatku vyplácenému úřadem státní sociální podpory, je zřejmě na hranici zdůvodnitelnosti a možná i za ní. Nemluvě o tom, že v takovém případě mohli potřební studenti podporu získat v celém státě skutečně již od 1. ledna 2006.

Jiří Nantl,
kancléř MU

Jak se oblékat do práce?

V posledních letech se na naší univerzitě vše vylepšuje. Staví se nové budovy, staré se rekonstruují a dostávají „nové kabáty“. Mění se styl univerzity, která se postupně snaží ve všech směrech získat nezaměnitelný image, který ji reprezentuje na veřejnosti, u sponzorů a spolupracujících firem. Patří k tomu jednotný vzhled publikací a propagačních předmětů, dopisů, razítek, znaků a podobně.

Univerzita se snaží pomáhat návštěvníkům v orientaci po svých budovách a prostorách, zlepšuje místa setkávání, vybavuje je odpočinkovým posezením, občerstvením, dekoracemi, uměleckými díly. Vzhled kanceláří někdy až zaráží svou okázalostí. To jsou velmi chválné počiny, které na každého nově přichozícího jistě dobře zapůsobí. První kvalitní dojem je pro každého z nás velmi důležitý, i když samozřejmě jistě ne nejdůležitější.

Proto se domnívám, že by ke zlepšení a profesionálnímu vzhledu univerzity také přispělo, kdyby neakademicti zaměstnanci na takových pracovních místech rektorátu a fakult, kde reprezentují univerzitu a setkávají se s mnoha lidmi, měli nějakým způsobem doporučený vhodný oděv. Podobně je tomu ve velkých firmách, kde manažeri a jejich

spolupracovníci (asistentky, sekretářky, řidiči, ochranka) musejí nosit konzervativní oblečení, jako jsou obleky s kravatou pro pány a kostýmy či halenka se sukní nebo kalhotami pro dámy, včetně vhodné obuvi. S tím souvisí i čistota těla a oděvů, decentní vůně, neextravagantní střih účesu, čistota a upravenost rukou a nehtů, u žen vhodné líčení a u mužů oholená tvář či udržovaný vous.

Stejně tak ale velkou firmu reprezentuje hned u vchodu vřátý, který se setkává prakticky se všemi lidmi přicházejícími na univerzitu. Mělo by tedy být na první pohled jasné, kdo to je a že se ho můžeme dotazovat, kudy jít a kde koho hledat, a ne nejprve zjišťovat, zda je to opravdu vřátý, a nikoli údržbář nebo uklízečka, která se za okénko na chvíli posadila.

►Pokračování na straně 9

Studenti z Toronta poznávali střední Evropu

Letní školu Nová Evropa: kultura, politika a společnost ve střední Evropě, na které vyučují učitelé z katedry sociologie a katedry mezinárodních vztahů a evropských studií FSS, pořádalo již třetím rokem Centrum zahraničních studií MU ve spolupráci s University of Toronto. Letos k ní přibyla druhá letní škola Město ve střední Evropě – Budapešť, Vídeň, Vratislav, Praha – zaměřená na historii těchto měst a celého regionu. Tohoto pětitydenního kurzu, který probíhal v Brně od 9. července do 16. srpna, se zúčastnilo třicet studentů z University of Toronto. Součástí výuky byly organizované exkurze do všech zmíněných měst. Tři letošní účastníci tohoto kurzu nám po jeho skončení odpověděli na čtyři otázky:

- 1) Co vás vedlo k výběru letní školy o střední Evropě?
- 2) Je to vaše první návštěva ve střední Evropě?
- 3) Co vás v Brně a celém regionu nejvíce překvapilo?
- 4) Co vás nejvíce zaujalo na kurzu samotném?

Alia Malhotra, 20 let, studentka psychologie

1) Vybrala jsem si tuto letní školu, protože poskytuje skvělou příležitost po tomto regionu cestovat a studovat jej. Struktura kurzu je dobře vystavěna a nabízí praktickou výuku. Studium je mnohem zábavnější, když můžete navštívit města, o kterých se učíte. Střední a východní Evropa mě vždycky zajímaly a tento kurz zahrnuje všechna hlavní města, takže mě skutečně oslovil.

2) Ano, jsem ve střední Evropě poprvé, ale rozhodně ne naposledy. Tuto

oblast jsem si velmi oblíbila a určitě se sem vrátím.

3) Brno mě překvapilo svou technologickou úrovní. To, že zdejší koleje mají připojení na internet a že je tu hodně počítačových učeben, mi připadá výborné. Zároveň mě ale zklamalo, že tyto počítačové učebny nejsou otevřeny během léta. Bylo by fajn, kdyby mohly fungovat během celého roku. Rovněž mě překvapila veřejná doprava, která je velmi dobře propojená a dostupná. Její kvalita mě opravdu ohromila.

4) Region, který jsme v tomto kurzu probírali, je zajímavý sám o sobě. Upřímně řečeno, nevěděla jsem, že historie této části Evropy je tak bohatá. Studovat ji bylo nesmírně zajímavé a obohacující. Když vidím, kolik úsilí bylo vynaloženo do výstavby těchto měst, dokážu střední Evropu a její obyvatele lépe pochopit. To, že se podařilo vytvořit Evropskou unii, jejíž součástí je mimo jiné oblast s tak komplikovanou historií, to je skutečně velký úspěch.

Christina Lanning, 21 let, studentka dějin umění

1) Tuto letní školu jsem si vybrala rovněž kvůli lokalitě. Vždycky jsem chtěla tuto část Evropy navštívit a letní škola byla výborná příležitost, protože nabízela kurzy, které jsou užitečné pro moji specializaci. Také je to nejlepší program,

kteří University of Toronto poskytuje, protože umožňuje cestování, exkurze jsou plánované a zahrnuté v ceně letní školy (zatímco součástí ostatních letních škol tolik exkurzí není).

2) Ano, poprvé ve střední Evropě, ale ne v Evropě obecně.

3) Nejvíce mě v této oblasti překvapila krajina. Když odjedete tisíce kilometrů od domova, očekáváte, že uvidíte exotické věci, které budou naprosto odlišné od toho, na co jste zvyklí doma. Uvědomila jsem si ale, že v mnohem zdejší krajina připomíná Kanadu – podobné stromy, pole, celková její tvář. V Brně jsem žasla nad dopravním systémem. Tak dobrý systém dopravy v Kanadě není. Také jídlo! Nečekala jsem, že ve městě velikosti Brna bude takový výběr různých etno-restaurací, například indická nebo egyptská, a navíc že tu najdu několik výborných vegetariánských restaurací. Očekávala jsem vepřové a knedlíky (které mám ostatně taky ráda), ale byla jsem příjemně překvapena, jak je místní jídlo pestré.

4) Samo téma je zajímavé. Nikdy jsem se touto oblastí nezabývala, tak-

že všechno je pro mě nové. O střední Evropě jsem získala daleko lepší představu.

Adam Yim, 22 let, student obchodu

1) Vyrostl jsem v Asii a Severní Americe, nikdy předtím jsem v Evropě nebyl. Většina lidí si myslí, že Evropa je Francie, Velká Británie, Německo apod., ale podle mého názoru je střední Evropa daleko zajímavější díky dlouhé historii soužití různých kulturních skupin na malém prostoru. Také je tu podstatně levněji.

2) Ano.

3) Odlišné tempo než v Severní Americe a rovněž jiný přístup ke službám v obchodech nebo v restauracích.

4) Studium historie, soužití odlišných etnických a kulturních skupin, které žijí v tomto regionu.

Filip Franek,
Centrum zahraničních studií

Účastníci letní školy „Město ve střední Evropě – Budapešť, Vídeň, Vratislav, Praha“, kterou pořádalo Centrum zahraničních studií, pují v Budapešti u sochy Sv. Ištvána.

Medici vyrazili na stáže do celého světa

Třicet studentů Lékařské fakulty se v průběhu léta každý rok účastní zahraničních stáží po celém světě. Stáže organizuje International Federation of Medical Students' Association (IFMSA) a částečná finanční podpora na tyto pobyty je vyplácena prostřednictvím Centra zahraničních studií MU z Rozvojových programů ministerstva školství. Dva absolventy stáží jsme požádali o krátké ohlédnutí za jejich pobyty.

Jan Kovařík, student 6. ročníku LF, absolvoval stáž v Súdáně. Podle čeho jste si vybíral nemocnici na stáž?

V rozdělovacím testu jsem nebyl příliš úspěšný, takže jsem dostal na výběr z několika exotických zemí. To mi ovšem vyhovovalo, protože přesně o takový typ stáže jsem měl zájem. Nakonec jsem si vybral Súdán, který se mi zdál nejvíce exotický.

Na jakém oddělení jste pracoval a v čem se stáž v africké nemocnici nejvíce liší od vašich zkušeností z ČR?

Oficiálně jsem byl zařazen na oddělení tropické medicíny, ale přibližně polovinu času jsem trávil také na traumatologii. Stáž probíhá podobně jako v ČR, pokud jde o výuku a spolupráci s přiděleným doktorem. Setkal jsem se však s odlišným spektrem pacientů a nemocí. Přístup lékařů k pacientům byl také velmi odlišný – stále zde funguje „kult doktora“.

Co vás nejvíce překvapilo?

První dva týdny jsem prožíval kulturní šok. Súdán je striktně muslimská země. Pětkrát za den probíhá veřejná modlitba, ženy se zahalují apod. Lidé jsou velice přátelští a vstřícní. Pozvou v podstatě neznámého člověka domů a nabídnou mu to poslední, co mají. Zároveň jsem se setkal s naprostou apatií k přesnosti, dochvilnosti a zodpovědnosti. Schůzka, kterou si domluvíte, velice často neproběhne, nebo proběhne v úplně jiném termínu.

Jaká byla celková organizace pobytu?

Měsíc před mým příjezdem proběhl v Chartúmu lokální nepokoj, během kterého zemi opustili všichni zahraniční studenti, takže jsem byl jediný zahraniční student na Chartum Teaching Hospital. Setkával jsem se tedy jen s místními studenty, kteří měli běžnou výuku, jejich akademický rok začíná již v září. Zároveň jsem měl omezenou možnost cestovat, protože k opuštění hlavního města bylo potřeba zvláštní povolení.

Pomohl vám tento pobyt při dalším studiu či v rozhodování o další specializaci?

Již předtím jsem věděl, co chci dělat. Stáž mi ukázala, co všechno ten obor může představovat. Viděl jsem zajímavé případy a zajímavé diagnózy, se kterými se v Evropě nesetkáte.

Doporučil byste stáž IFMSA v neevropské zemi?

Rozhodně ano. To se musí vidět. Stáž v neevropské zemi rozšíří váš kultur-

ní obzor a zároveň si ověříte, zda jste schopni fungovat v jiné společnosti.

Katarína Hurtiková, studentka 6. ročníku LF, se účastnila stáže v Brazílii. Podle jakých kritérií jste si vybrala zemi/nemocnici, ve které jste vykonávala stáž?

Brazílii jsem si vybrala proto, že jsem z jazykového testu z angličtiny byla na posledních místech, takže jsem měla možnost výběru jen mezi Brazílií, Egyptem a Súdánem. Rozhodla jsem se pro Brazílii – jednak proto, že jsem nechtěla jet v létě do příliš horkých zemí, a pak proto, že jsem si myslela, že tam nebude tak vysoká kriminalita. V Brazílii se mi nejdříve vůbec nelíbilo, hlavně když jsme s kamarádkou, která se také účastnila stáže, cestovaly. Každý poznal, že jsme turisté, a snažil se od nás získat co nejvíc peněz, takže večer, ale někdy i přes den jsme musely být velice opatrné. Pak jsem ale poznala rodinu, u které jsem bydlela a která byla nesmírně milá, pohostinná a ve všem mi pomohla. Velmi rychle mě přijali do rodiny, takže jsem chodila i na všechny rodinné oslavy a skutečně se o mě starali jako o člena rodiny.

Jak probíhala vaše stáž v brazilské nemocnici?

V nemocnici se mi velice líbilo. Byla jsem, jako všichni medicové, ve státní nemocnici, kde je nedostatek lékařů a obrovský počet pacientů, byla velmi slabě vybavena a měla nedostatek zdravotnického materiálu... Na začát-

ku jsem měla být na plastické chirurgii, ale zjistila jsem, že tento obor pro mě není příliš zajímavý, takže jsem potom přešla na dětskou chirurgii. Kolektiv lékařů byl úžasný, ale bohužel velmi málo jich mluvilo anglicky nebo německy a v té době jsem neuměla ani slovo portugalsky. Takže každému, kdo se chystá do Brazílie, doporučuji, aby se napřed naučil alespoň základy portugalského, protože se tam jen na angličtinu bohužel nedá spoolehnot.

medici mají možnost u svých pacientů sledovat celý průběh onemocnění – od příjmu až po propuštění pacienta a po celou dobu je jim umožněno se o své pacienty starat. U nás probíhá praxe většinou u projektoru, protože jsme příliš velké skupiny mediců, abychom mohli navštívit pacienty, a i když se to podaří, vidíme jen momentální stav nemocí, nesledujeme tedy celý její průběh. Bylo to právě v Brazílii, kde jsem mohla poprvé pomáhat dokonce při spontánním porodu.

„První dva týdny jsem prožíval kulturní šok. Súdán je striktně muslimská země. Pětkrát za den probíhá veřejná modlitba, ženy se zahalují a podobně. Lidé jsou velice přátelští a vstřícní,“ říká student 6. ročníku LF Jan Kovařík, který absolvoval letní stáž v Súdáně.

Co vás nejvíce překvapilo?

V nemocnici mě překvapilo, co všechno může medic dělat v porovnání s ČR. Díky tomu, že je tam tolik pacientů a tak málo lékařů, dělají strašně moc práce medicové, kteří dostanou přidělené pacienty a v průběhu stáže se o ně kompletně starají. Když něco nevědí, mohou se samozřejmě zeptat lékařů na daném oddělení, se kterými mají většinou výborné vztahy. Takže

Doporučila byste stáž IFMSA v neevropské zemi?

Takovou stáž každému každopádně doporučuji. Myslím, že mi to strašně moc dalo. Mám hodně užasných zážitků, zkušeností, viděla jsem nemocí, které jsou velmi časté v Brazílii, ale u nás se nevyskytují.

Filip Franek,
Centrum zahraničních studií

Chybné rozhodnutí politika může vést k nedozírným škodám,

říká Pavel Ondrčka, profesor na katedře ekonomie Ekonomicko-správní fakulty MU

Foto Václav Štětka

Prof. Ing. Pavel Ondrčka, CSc. (1935) vystudoval v letech 1954–1959 Národohospodářskou fakultu VŠE v Bratislavě, poté pracoval v podniku zahraničního obchodu Československá keramika. Od roku 1963 do roku 1968 působil jako odborný asistent katedry dějin ekonomických teorií. Potom následovala jeho éra vědecko-výzkumné činnosti v různých výzkumných ústavech, mj. ve Výzkumném výpočtovém středisku OSN, kde se specializoval na oblast ekonometrických modelů spotřeby, ve Výzkumném ústavu životní úrovně, kde zpracovával analýzy sociálního rozvoje, či v Ústředním ústavu národohospodářského výzkumu, kde pokračoval v makroekonomických analýzách. Od roku 1993 působí na katedře ekonomie Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity. Těžištěm jeho vědeckovýzkumné činnosti je oblast makroekonomické teorie a teorie hospodářské politiky, zejména s ohledem na transformační proces z centrálně řízené ekonomiky na ekonomiku tržní.

Jak jste se dostal k ekonomii a k akademické práci v tomto oboru?

Touha poznávat svět a cestovat se mohla za socialismu realizovat jedině prostřednictvím zaměstnání, která to umožňovala, a to byl hlavně zahraniční obchod. Proto jsem studoval na obchodní akademii, kde jsem získal první kontakt s ekonomikou, který byl dále prohlouben na VŠE. Dvouleté působení v praxi – v podniku zahraničního obchodu – mě utvrdilo v poznání, že hospodářská praxe v té době byla řízena více politikou než využíváním ekonomických zákonů. To byl také důvod, proč jsem podnik zaměnil za vysokou školu.

Začínal jsem jako asistent předmětu politická ekonomie. Měl jsem to štěstí, že si mne za asistenta pro předmět dějiny ekonomických teorií vybral profesor Štefan Heretík, absolvent Sorbonny. V rámci tohoto předmětu jsem mohl rozšířit své poznatky i o tzv. „nemarkvistické teorie“, které v té době musely být kritizovány. Jednou ale bylo s hrůzou konstatováno, že namísto kritiky obeznamenují studenty s obsahem těchto západních prací. Důsledkem toho byl pro mne zákaz přednášení tohoto předmětu a od roku 1970 orientace na kvantitativní ekonomii. Přes své nové zaměření jsem rychle pochopil, že pro svou politickou nespolehlivost nemám na škole perspektivu a odešel jsem pracovat do ekonomického výzkumu.

Čemu jste se v jeho rámci věnoval?

V době mého působení ve Výzkumném výpočtovém středisku OSN v le-

tech 1972 až 1979 byly v ekonomii na výsluní kvantitativní metody. Prognostické modely mohly v té době svojí formou zakrýt západní myšlenkové zdroje, které obsahovaly. Kromě toho jejich naplnění konkrétními daty poskytovalo možnost ověřování vstupních teoretických předpokladů, a o jejich výstupy byl zájem v centrální řídicí sféře. Mým příspěvkem byly ekonometrické modely spotřeby, které jsem zpracovával mimo jiné na základě rodinných účtů. Smyslem těchto modelů bylo zjistit, do jaké míry český nebo slovenský spotřebitel reaguje na změnu ceny. Byly to velice zajímavé výzkumy, ačkoli byly prováděny v době, kdy trh ještě nebyl zdaleka tak pružný jako dnes.

Po devíti letech jsem přešel do Výzkumného ústavu životní úrovně, kde se již více preferovala kombinace ekonomického a sociálního rozvoje. Jinými slovy, byly tam patrné první pokusy řešit i problematiku sociální.

V roce 1993 jste se opět vrátil k pedagogické činnosti. Nebylo tomu však na Slovensku, ale v Brně na Masarykově univerzitě, kde působíte dodnes. Co vás k tomuto kroku vedlo?

K mému rozhodnutí zaměřit v říjnu 1993 bratislavskou VŠE za MU přispěla mimo jiné tehdejší politická situace na Slovensku, se kterou jsem se nemohl smířit. Ve společném státě jsem prožil 57 let a kořeny, které jsem v něm zapustil, neznaly moravsko-slovenskou hranici. Kvůli rozvětvené rodině na Slovensku a zaměstnání manželky jsme ovšem „emigrovali“ do

Čech nechtěli, a tak jsem se stal „pendlerem“, tedy člověkem, který již třináct let cestuje za zaměstnáním z Bratislavy do Brna. Takové „pendlování“ je jistě namáhavé, ale lehké to neměli ani Češi, kteří v době první republiky pomáhali rozšiřovat vzdělanost na území Slovenska. Stručně řečeno, můj příchod do Brna jsem chápal na jedné straně jako protest proti rozdělení republiky a na straně druhé jako jistou formu splátky dluhu za pomoc, kterou Slovensko dostávalo od českých zemí ve dvacátých a třicátých letech minulého století.

Jako Slovák působící v České republice jste měl bezprostřední informace o průběhu ekonomické transformace, a tedy i možnost srovnání tohoto procesu v obou zemích. V čem se podobal a v čem lišil?

Proces transformace z centrálně řízené na tržní ekonomiku jsme začínali v Česku i na Slovensku společně, takže cíle byly stejné. Rozdílná úroveň ekonomik si ovšem po rozdělení vyžádala změnit jak cíle, tak nástroje na jejich dosažení. Odlišná struktura ekonomik způsobila, že Česká republika nebyla tak postižena nezaměstnaností jako Slovensko, kde bylo zavřeno mnohem více podniků. Charakteristickým jevem obou ekonomik byla nedostatečná transparentnost privatizace. Obě země si dokázaly udržet relativně nízkou inflaci i nízké zadlužení. Dobré výsledky ve srovnání s ostatními státy východního bloku byly spíše důsledkem vyšší ekonomické úrovně ve výchozím bodě než důsledkem záměrné hospodářské politiky.

Naše ekonomiky bohužel neopouštěly tradiční „mantinelismus“, podle kterého je rozhodujícím činitelem buď stát, anebo trh. Ale takový čistý model neexistuje ani na západě. A také se nedá zjednodušovat, že stát je vždycky ten špatný a trh dobrý. Ve svých pracích jsem vždy varoval, že politici, kteří neznají základy ekonomie, mohou způsobit nedozírné škody. Když totiž chybuje manažer podniku, může to znamenat krach podniku. Chybné rozhodnutí politika může vést ke zhroutilí ekonomiky, v lepším případě k nedozírným škodám.

Před jakými problémy stojí česká ekonomika dnes?

Jak ukázal předcházející vývoj, ve všech zemích transformačního procesu, Českou republiku nevyjímaje, není kameňem úrazu ekonomický, ale spíše sociální rozvoj. Odmítl jsem adjektivum sociálně-tržní ekonomika, která představuje takzvanou třetí cestu. Dostali jsme se však do stadia, kdy existují hlavně sociální problémy. Již zmíněný mantinelismus se projevil hlavně v tom, že se tržní ekonomice přisuzovaly daleko větší možnosti, než jaké ve skutečnosti má. Jinými slovy, nebyla vyřešena kardinální otázka, co má a co bude uskutečňovat stát a co má být řešeno trhem. Očekávání, že trh zajistí i řešení sociálních problémů, se nenaplnilo. Dnes je proto před námi jiný úkol, a sice řešit participaci státu na ekonomickém rozvoji. Každé řešení přitom musí vycházet ze správného nastavení dvou součástí fiskální politiky – problematiky vládních výdajů a daňové politiky.

Hodně se v této souvislosti diskutuje o rovné dani; jak na Slovensku, tak nedávno u nás se spor o její zavedení či naopak zrušení stal jedním z hlavních témat předvolebního boje...

Je pravda, že slovenská politika, která přijala rovnou 19% daň se všemi vý-

hodami zjednodušeného zdaňování, byla v Česku hlavně ze strany ODS považována za téměř vzorovou. Návrhy ODS na rovnou daň se většinou pohybovaly na úrovni 15%–17%, což se mi osobně jeví jako velký skok. Nevýší se tím deficit státního rozpočtu? Je sice pravda, že rovná daň snižuje náklady na správu daňové politiky, ale tím se asi ztráty na daňových příjmech kompenzovat nepodaří. Snížení míry zdanění může vést také ke snížení daňových úniků, ale odhad jejich výše, podobně jako odhad šedé ekonomiky, není jednoduchý.

Daňová politika musí vždy dodržovat dvě důležité zásady. První je zásada efektivnosti, vycházející z toho, že složitý daňový systém zvyšuje administrativní náklady zdaňování, což snižuje celkové daňové příjmy. Druhá je zásada spravedlnosti, která sleduje rozdělení daňového břemena mezi členy společnosti. Tato zásada vychází z principu prospěchu jednotlivce z veřejných výdajů a z principu platební schopnosti určené výší důchodů. Jen pokud se dodrží tyto dvě zásady, nebude daňový systém brzdou, nýbrž stimulem ekonomického růstu.

Jak se díváte na problematiku vládních výdajů? Každý rok se na české politické scéně vedou boje okolo rozpočtového deficitu...

Ten ale ve vašem případě není tak hrozivý. Česká republika má podle kritérií EU rezervu, protože její státní dluh dosahuje zhruba 40% hrubého domácího produktu, přičemž Evropská unie požaduje, aby to nebylo více než 60%. Řada států Evropské unie, je na tom podstatně hůře, včetně těch vyspělých. Já si v této souvislosti spíše kladu otázku, a dosud jsem na ni nedostal odpověď, proč si tedy nepůjčít a nepokryt z této rezervy deficit státního rozpočtu, pokud by přesahoval ona tři procenta HDP, jež jsou povolená zemím v rámci eurozóny. A bylo by po problému.

Dlouhodobým cílem v oblasti měnové politiky České republiky je přijetí eura. Myslíte, že je na tento krok česká ekonomika připravena? Jaký bude mít dopad na naši makroekonomickou politiku?

Přijetí eura je někdy zpochybňováno argumenty, že určitě povede k masovému zvyšování cen. Tato námitka vedla některé ekonomy k oddalování termínu přistoupení k eurozóně až za rok 2010. Je sice pravda, že zdaleka ne-

začíná být dosti ožehavý. Jsou tací, kteří tvrdí, že tím bude zabita jakákoliv národní makroekonomická politika. Na druhou stranu – pokud by si každý dělal, co chce, tak ani nemá smysl, abychom byli členy Evropské unie. Jedno je jisté: přijetím eura padne měna jako nástroj, kterým by se dala nějakým způsobem regulovat monetární politika, zůstane nám jenom ta fiskální.

V odpovědi na první otázku jste řekl, že za minulého režimu bylo politikou než ekonomickými zákony. Je dnešní situace opravdu tolik odlišná, anebo bude ekonomika vždy v určité míře determinována politikou?

Ve všech ekonomických transformačních procesech stojí politika na prvním místě. Vlády jednotlivých zemí jsou vytvářeny na základě výsledků voleb a jejich politika tedy závisí na tom, jestli je její charakter levicový nebo pravicový. Tíse bylo přijato klíší, že levice hájí sociální zájmy, zatímco pravice se orientuje výlučně na ekonomický rozvoj. Ale ekonomie se nedělí na pravicovou a levicovou. Vláda by tedy měla bez ohledu na přívalyky využívat poznatky ekonomické vědy a zkušenosti vyspělých zemí z národohospodářské politiky. Je známo, že rozhodovací procesy řídicí sféry postřádají často návaznost na poznatky ekonomické teorie, a v mnoha případech ji v minulosti přímo odporovaly. Metoda pokusů a omylů je totiž hodně nákladná a pro rozvoj národního hospodářství neproduktivní. Moje doporučení inklinují k vyvážení politiky a ekonomie, respektive k posilování vlády odborníků. Bez ohledu na to, jestli bude v Česku nakonec nastolena vláda levice, pravice nebo středu, měla by navázat na dosavadní dobré ekonomické výsledky a urychleně řešit sociální problémy. To by byla záruka, že Česká republika neztratí přední pozici mezi zeměmi transformačního procesu.

Jak hodnotíte podmínky pro vaše pedagogické působení na Masarykově univerzitě? Co se vám zde nejvíce zamlouvá a kde naopak vidíte rezervy?

V první řadě je to perfektně rozpracovaný Informační systém, který zajišťuje vnitrouniverzitní komunikaci. V rámci fakulty oceňuji systém komunikace se studenty a také zabezpečení zkoušek, od rezervování místnosti přes dílčí hodnocení až po zápis známky a její uložení do výkazu o zkouškách. Dalším kladem MU a také naší fakulty jsou široké kontakty s ostatními vysokými školami v republice, ale i na Slovensku a v zahraničí. Projevem této spolupráce je například sestavování státnicových komisí nebo komisí pro obhajoby pedagogů z různých vysokých škol. To, co bylo kdysi výjimkou, se dnes stává pravidlem.

Rezervy vidím v kontaktech s reálnou praxí. Možná je to dáno charakterem předmětu makroekonomie, kde by bylo vhodné mít užší kontakty s řídicími orgány, například s ministerstvem financí, ministerstvem práce a sociálních věcí, ČNB a podobně, a to zejména kvůli studentům zpracovávajícím diplomové nebo disertační práce. Dostat je do těchto institucí, kde se hospodářská politika tvoří, zajišťuje a také vyhodnocuje, je dnes problematické a těžko realizovatelné. Podobná situace, i když v menší míře se objevuje u předmětů, jako je marketing nebo management, kde si pro změnu soukromé firmy zřídka nechají nahlédnout do své „kuchyně“.

Václav Štětka

„Tíse bylo přijato klíší, že levice hájí sociální zájmy, zatímco pravice se orientuje výlučně na ekonomický rozvoj. Ale ekonomie se nedělí na pravicovou a levicovou.“

dosahujeme průměrné cenové úrovně ostatních členských zemí, ale k vyrovnání nemusí dojít okamžitě s přijetím eura, a ani všechny státy eurozóny nemají v současné době stejnou cenovou úroveň. Podle mého názoru by měla Česká republika přijetí eura načasovat na rok 2010. Pochopitelně to vyžaduje splnit požadavky kurzového mechanismu ERM II z roku 1999, mezi něž patří makroekonomická stabilita a v rámci ní stabilita měnového kurzu. Vývoj v posledních letech ukazuje, že jeho kolísání je sice menší než hypotetické pásmo $\pm 15\%$, ale odchylky od průměrného kurzu jsou stále významné. Nelze proto jednoznačně říct, jak bude tento kurz dlouhodobě hodnocen Evropskou centrální bankou.

Do jaké míry budou makroekonomické politiky jednotlivých členských států ovlivňovány politikou Evropské centrální banky, to je problém, který

Stručný průvodce...

/pokračování ze strany 1 ▶

Ubytování v soukromí je nejlepší hledat přes jiné studenty, kamarády a nástěnky na fakultách, ale samozřejmě se dát využít i různých vývěsek a inzerátů na internetu. Velmi populární je adresa <http://www.bydleni.muni.cz/> a využít lze i sekci Vývěska a aktuality na ISu.

Bez internetu ani ránu

Vzhledem k tomu, že přístup na internet je pro studenta MU zcela zásadní, a většina studentů určitě nepatří k těm šťastlivcům, co mají internet na privátu nebo na kolejkách, jsou tu připraveny počítačové studovny. Kromě počítačů, které jsou přístupné na jednotlivých fakultách, lze využívat i univerzitní počítačové studovny, které jsou čtyři. Nejlepší je zcela určitě Celouniverzitní počítačová studovna MU na Komenského náměstí 2 v budově Lékařské fakulty, která běží v nonstop provozu a nabízí více než sto počítačů, černobílé i barevné tiskárny, kopírky a několik skenerů. Kromě toho jsou všem studentům přístupné počítače ve studovně na Fakultě sociálních studií na Joštově 10, Pedagogické fakultě na Poříčí 31 a v Informačním centru Přírodovědecké

fakulty na Kotlářské 2. Více informací o počítačových studovnách visí na <http://ups.muni.cz/>. Pokud někdo vlastní notebook, jeho srdce jistě zaplesá nad WiFi signálem či datovými přípojkami, které jsou dostupné na řadě fakult (viz <http://ups.muni.cz/info/wifi.shtml>).

Doprava

Brno není zrovna město, které by bylo radno překonávat pěšky, takže pokud není vzdálenost mezi bydlištěm a školou zrovna pár set metrů, vyplatí se průkaz na MHD (totiž „šalinkarta“, jak se můžete dočíst i na oficiálních místech). Zvláště výhodné je kupovat průkaz na Hlavním nádraží, kde ho vystavují s platností přesně od data nákupu. Proti ISIC kartě navíc každý student dostane slevu a při dopravě z centrálních zón 100 a 101 stojí čtvrtletní průkaz snesitelných pět set čtyřicet korun. Brněnská MHD má navíc skutečně hustou síť a při večerních akcích určitě každý ocení noční rozjezdy, které objíždějí prakticky celé Brno i v hodinách, kdy už slušní lidé spí nebo pomalu vstávají na ranní směnu.

Povinný tělocvik

Ano, je to tak, střední školou tělocvik rozhodně neskončil. Někoho to potěší, jiného spíše naopak, každopádně na MU platí heslo „Ve zdravém těle zdravý duch“, takže každý student musí během studia získat dva kredity za nějaké to běhání s míčem, cvičení nebo plavání. V nabídce sportů jsou i exkluzivnější sporty jako třeba squash nebo golf, o ty je však pochopitelně velký zájem a je problém se do nich dostat. V případě dlouhodobých zdravotních problémů lze samozřejmě získat zdravotní osvobození, v případě sportovců pak osvobození sportovní. Více o nabídce předmětů tělesné výchovy na <http://fspd.muni.cz/struktura/katedry/ksa/>.

Orientace na univerzitě

Pokud komukoliv dělá problémy vyznat se v objektech MU, netrefí na koleje, sportoviště nebo některou z fakult, není špatné pořídit si průvodce Masarykovou univerzitou, tzv. Navigátora. Jeho hlavní část tvoří mapa města Brna, ve které jsou barevně zvýrazněny budovy MU a umístěny orientační značky. Je zde také seznam kontaktů, v němž jsou důležité adresy, telefony případně webové stránky jednotlivých pracovišť, ústavů a fakult MU, ale také kolejí, menz,

knihooven, knihkupectví, sportoviště apod. Sehnat se dá na Rektorátu MU na Žerotinově náměstí 9 (<http://rect.muni.cz>) na Odboru vnějších vztahů a marketingu ve třetím podlaží, a to za pětáctičet korun. Pro zorientování na univerzitě je dále velmi užitečná webová adresa univerzity <http://www.muni.cz/> a aktuální dění na MU pravidelně sleduje náš měsíčník **muni.cz** a jeho on-line verze na stránkách <http://info.muni.cz>.

David Povolný

Pokud komukoliv dělá problémy vyznat se v objektech MU, netrefí na koleje, sportoviště nebo některou z fakult, není špatné pořídit si průvodce Masarykovou univerzitou, tzv. Navigátora. Sehnat se dá na Rektorátu MU na Žerotinově náměstí 9. Foto: Ondřej Ženka.

Jak nezabloudit v ISu

IS (<http://is.muni.cz/>) je zkratka rozsáhlý univerzitní informační systém, jehož prostřednictvím v současnosti probíhá veškerá agenda spojená se studiem na MU. Díky délce své existence, která začala už v roce 1998, zahrnuje dnes IS velké množství užitečných služeb. Přesto je to stále ještě záležitost, na kterou si zejména studenti prvních ročníků často spíše stěžují, než aby ji chválili. Obzvláště ze začátku studia totiž není zrovna lehké se s ním sžít.

Podstatné je však srovnání s tím, s čím se musí na rozdíl studenta z Masarykovy univerzity potýkat student na škole, kde nemají elektronický systém. Přestože občasných návštěv studijního oddělení a konzultací s učiteli IS studenti zřejmě nezbaví a ani se s jeho pomocí nedá vystudovat vysoká škola z obývacího pokoje, rozhodně ušetří spoustu času a peněz při dojíždění a čekání ve frontách a ne jeden škrabanec a kopanec při přetahování se u nástěnek o místa na semináři nebo o stovky stran studijních materiálů. Samozřejmě ne všechno vždy funguje tak, jak bylo zamýšleno. Ne každý učitel je dodnes zcela sžitý s e-mailovou komunikací, skenováním studijních materiálů a jinými prvky e-learningu, ale to všechno je jistě jen otázka času.

Co tedy IS studentovi vlastně nabízí? Poměrně detailní přehled o možnostech systému si lze udělat přímo na ISu v sekci Návod. Pokud ani tam není odpověď na hledaný problém, je všem k dispozici poradní adresa isna@fi.muni.cz. V tomto článku se soustředíme jen na to nejdůležitější.

Klíčová sekce Student

Ze všeho nejvíce každý student kliká do stejnojmenné sekce Student. Právě tady se registrují předměty a přihlašuje se do seminárních skupin a na zkoušky. Zde lze také najít studijní materiály k zapsaným předmětům a předmětová diskusní fóra. Před začátkem každého semestru se v sekci Student také žádá o zápis do semestru a studenti mají možnost kontro-

lovat si tu průběh svého studia, přiřazovat předměty k oboru apod. Tady také zjistí, kdy začíná jejich registrace. To je klíčové vědět přesně zejména při vybírání předmětů s omezenou kapacitou, o které bývá velký zájem – jde o většinu tělocviků a vybrané semináře oborů.

Komunikace a sdílení dat

Studijní materiály každého předmětu jsou spravovány pomocí tzv. Správce souborů, který má několik zajímavých funkcí. Kromě běžných materiálů poskytnutých učitelem je zde sekce Odevzdávárna, do které se některým učitelům již poměrně běžně odevzdávají zadané úkoly. Další sekce je Poskytovna. V tomto místě lze se spolužáky sdílet například podklady k přednáškám nebo jiné typy materiálů, které se třeba podařilo ukořistit od starších spolužáků. Je však potřeba dávat pozor na porušování autorského zákona.

Pro komunikaci s učiteli a studijním oddělením se doporučuje používat e-mailovou adresu, která byla každému studentovi přidělena univerzitou a jejíž služby mohou využívat v sekci Pošta. Pro běžnou komunikaci a posílání dokumentů plně stačí. Osoby, kterým chce uživatel psát e-mail nebo si o nich zjistit například životopisné informace, vyhledá pomocí oblíbeného vyhledávače v sekci Lidé. Ta ob-

sahuje kompletní databázi všech současných studentů a zaměstnanců MU. Univerzitní e-mailovou adresu je samozřejmě možné používat i pro venkovní komunikaci. Tento e-mail totiž všem zůstane i po skončení studia.

Výhodou i nevýhodou univerzitní pošty je fakt, že přes ni nelze posílat velké přílohy. K tomu však slouží velmi praktická Úschovna – mezi studenty oblíbená díky snadnému sdílení souborů. Umožňuje totiž uschovat velké objemy dat v osobní schránce na ISu pro pozdější vyzvednutí – ovšem pozor na expirační dobu – nebo vkládat soubory do schránky komukoliv jinému na MU.

Diskusní fóra a život na univerzitě

Vedle zmíněných předmětových diskusních fór hrají významnou roli v životě univerzity i veřejná fakultní fóra a celouniverzitní fórum. Diskusní fóra jsou na ISu místem, které pravidelně obývá spíše užší skupina lidí, přesto se tam poměrně často řeší velmi závažné a zajímavé problémy, týkající se fungování univerzity i každodenních problémů studenta. Reagují na nich běžně i lidé z užšího vedení fakult a univerzity, takže fóra jsou skutečně zdrojem relevantních informací. Je to také dobré místo, kde lze získat tipy od starších spolužáků.

Velmi praktickým prostředkem, jak zjistit, co se na univerzitě děje, je také sekce Vývěska a aktuality. Ta do jisté míry nahrazuje fyzické nástěnky tím, že nabízí prostor jak pro oficiální oznámení univerzity, tak pro inzerce – např. výměny kolejí a bydlení na privátu – nebo pro pozvánky na kulturní akce. Ty mohou studenti samozřejmě nejen číst, ale také je sami vkládat.

David Povolný

Přestože občasných návštěv studijního oddělení a konzultací s učiteli IS studenti zřejmě nezbaví a ani se s jeho pomocí nedá vystudovat vysoká škola z obývacího pokoje, rozhodně ušetří spoustu času a peněz při dojíždění a čekání ve frontách. Foto: Ondřej Ženka.

Jak snadno a bez problémů získat ubytovací stipendium

Ubytovací stipendium (v terminologii nového Stipendijního řádu MU: stipendium na podporu ubytování) se z novinky stává běžnou součástí života studentů vysokých škol. Na Masarykově univerzitě budou letos na podzim ubytovací stipendia přiznána již potřetí. Proto se hodí připomenout několik důležitých informací a pravidel, jak mohou studenti finanční podporu ubytování získat.

Podmínky, za nichž se ubytovací stipendium studentů MU přiznává, stanoví Stipendijní řád MU (čl. 8). K získání stipendia je nezbytné splnit všechny stanovené podmínky (a podat včas žádost – k tomu viz dále). Možnost udělení výjimky ze stipendijního řádu neexistuje (na rozdíl od studijního a zkušebního řádu) a je tudíž zbytečné snažit se jí různými formami přemlouvání, proseb nebo dokonce nátlaku u příslušných úředníků univerzity domoci.

Informační systém Masarykovy univerzity (IS MU) obsahuje aplikaci, která každému studentovi v kterýkoli okamžik zobrazí informaci, zda podmínky pro přiznání ubytovacího stipendia splňuje. Pokud je informace negativní, IS zobrazí (s odkazem na údaje matriky studentů) i důvod, proč student podmínkám přiznání ubytovacího stipendia nevyhovuje. V zájmu studentů je, aby tyto údaje sami sledovali a v případě, že se domnívají, že nalezli nějakou nesrovnalost, příslušný údaj včas reklamovali na domovské fakultě či na vysoké škole, z níž byl zápis do matriky studentů přebrán.

Na paměti je dále třeba mít to, že ubytovací stipendium se přiznává na žádost. Samo splnění podmínek pro přiznání ubytovacího stipendia nic neznamená. Studenti si proto sami musí hlídat, aby nepromeškali termín pro podání žádosti – ta se podává elektronicky v ISu. Na podzim tohoto roku budou žádosti o ubytovací stipendia sbírány v ISu ve dnech 1. až 20. listopadu. Zmeškání lhůty pro podání žádosti nelze prominout.

Podmínky přiznání ubytovacího stipendia na MU splňuje zhruba šedesát procent všech prezenčních studentů a v minulých obdobích bylo ubytovací stipendium vyplaceno více než deseti tisícům studentů. Tak rozsáhlý proces lze zvládnout jen za předpokladu maximálního využití informačních technologií. V souvislosti s tím se ubytovací stipendia vyplácí zásadně na bankovní účet určený studentem – musí přitom jít o běžný bankovní účet vedený v českých korunách bankou v ČR. Stipendium tedy nelze vyplácet např. na termínovaný vkladový účet apod. Číslo účtu pro vyplacení ubytovacího stipendia určuje student při podání žádosti a bez uvedení čísla účtu je žádost o ubytovací stipendium neúplná. Student sám také odpovídá za správnost čísla účtu. Dojde-li v důsledku jeho omylu k vyplacení ubytovacího stipendia na účet jiné osoby, MU za to nenese žádnou odpovědnost, nepodílí se na případném vymáhání platby a v žádném případě neposkytuje studentovi kompenzaci. Pokud platbu ubytovacího stipendia v důsled-

ku omylu studenta naopak nelze vůbec provést (účet neexistuje, apod.), je MU oprávněna přiznané stipendium odejmout. V zájmu studenta proto je číslo účtu si ještě jednou (po podání žádosti) náležitě zkontrolovat a případně včas projednat se Studijním odborem Rektorátu opravu údajů.

Dobré je rovněž rozumět správně celkovému mechanismu přiznávání ubytovacích stipendií. Tato stipendia jsou přiznávána dvakrát ročně, a to po kalendářních pololetích. Toto rozdělení je ovšem pouze administrativní a uby-

tovací stipendia nejsou vypočítávána podle odstudovaných měsíců, týdnů, dnů, hodin apod., ale stanoví se jednotnou částkou pro dané pololetí, kterou vyhláší svým rozhodnutím rektor.

V nastávajícím období (červenec až prosinec 2006) se předpokládá výše ubytovacího stipendia okolo 3500 korun. Vydání rozhodnutí o přiznání ubytovacích stipendií se předpokládá koncem listopadu a výplata stipendií na počátku prosince.

Jiří Nantl, kanděf MU

INZERCE

S TÍMTO KUPÓNEM UPLATNĚTE SLEVOU 5% Z CENY UBYTOVÁNÍ.

MYSLET NA ZIMU UŽ TEĎ SE VYPLATÍ

VYBERTE SI VČAS TY NEJVÝHODNĚJŠÍ CENY. ŠIROKÝ VYBER A MOŽNOST INDIVIDUÁLNÍCH A SKUPINOVÝCH ZAJEZDŮ DO STŘEDISEK VE FRANCII, ITALII A RAKOUSKU. SPOUSTA ATRAKTIVNÍCH NOVINEK.

Více na www.poletime.cz nebo na pobočce: Brno, Vachova 4 (odbočka z ul. Koblížná), tel.: 542 221 996 gts.brno@gtsint.cz

GTS int.
Cestovní kancelář

Kdyby muži měli takové úspěchy jako my, tak jsou u nás za polobohy, říká reprezentantka ČR v basketbalu Hana Machová, absolventka FSpS MU.

Jaké byly vaše sportovní začátky?

Rodiče nás – tedy mě i mé bratry – už od mala vedli ke sportu. V létě to bylo hlavně kolo a v zimě běžky, mezitím plno dalších sportů. Potom jsem začala s gymnastikou. Když jsem najednou dost vyrostla, tak mě rodiče přihlásili do družstva basketbalu.

V čem vidíte podstatné okolnosti, které ovlivnily vaši sportovní cestu z rod-

ného Bruntálu až na vrchol světového ženského basketbalu?

Ono se to sešlo tak jedno s druhým. Potkala jsem velice dobré trenéry i spoluhráčky.

V minulém rozhovoru váš manažer Jiří Hamza uvedl, že basketbal je sportem vysokoškolačků. Můžete jeho výrok potvrdit, popř. podrobněji ilustrovat?

Myslím, že to můžu potvrdit. U nás v družstvu studuje hned několik spoluhráček, a co vím, tak tomu není jinak ani v mužských družstvech, a to nejen v Brně. Některá družstva totiž trénují až v odpoledních hodinách, takže hráči mohou navštěvovat běžné denní studium. A ti, kteří mají tréninky i v odpoledních hodinách, se musí snažit všechno skloubit. V druž-

stvech jsou většinou sportovci do třiceti let, což je ideální věk pro studium.

Celé studium jste zvládala s výbornými výsledky. Můžete poradit i dalším studentům-vrcholovým sportovcům, jak jdou obě náročné oblasti úspěšně spojit?

Vše spočívá v oboustranné ochotě vyjít vstříc a taky v tom, aby se věci neřešily až na poslední chvíli. No a ještě je velice důležité, jaké máte spolužáky! Já jsem měla štěstí jak na vyučující, tak na spolužáky!

Máte někdy pocit, že vám vaše studium tělesné výchovy a speciální pedagogiky něčím pomohlo i ve vaší vynikající sportovní kariéře? Pokud ano, čím?

Myslím si, že mi studium pomohlo pochopit mé tělo – to, jak funguje, a vyvarovat se tak některých věcí, které mu stoprocentně škodí. To také přispělo ke zkvalitnění mého tréninku.

Příkladem globalizace soudobého sportu je i váš mateřský basketbalový tým Gambrinus Sika Brno, v němž hrají dvě americké hráčky. Jak probíhá jejich komunikace s českými spoluhráčkami a vedením?

Asi si to umí všichni představit – vše probíhá v angličtině. Ale na konci sezony už obě hráčky uměly dokonce nějaká ta slovíčka v češtině. Takže například v hospůdce si uměly jídlo objednat i česky! Byla to docela sranda, jak nám ta naše slovíčka komolily. Jinak s vedením a během tréninku probíhala komunikace v angličtině, aby nebyly pokyny špatně pochopeny.

Výzkumy psychologie a sociologie sportu dokumentují, že pro úspěchy v kolektivních sportovních hrách je velmi významná sociální koheze týmu (dobrá parta, přátelské vztahy...). Souhlasíte s tímto zjištěním?

S tímto bych si dovolila souhlasit. Důkazem toho byl náš letošní úspěch! Cizinky do našeho týmu velice dobře zapadly a v rozhodujících chvílích zápasu jsme se uměly navzájem podržet a vyhecovat.

Ještě chvíli zůstaňte u sociologie sportu. K největším soudobým výzkumným tématům ve světě patří vztah žen a sportu, respektive jejich znevýhodnění oproti mužům (např. v zájmu médií, sponzorů, v zastoupení žen trenérek i rozhodčích a podobně). Jak naznačený problém vnímáte v ženském basketbalu?

Již ve škole jsme na toto téma s jedním spolužákem napsali práci do sociologie sportu. Přijde mi, že neustále je u nás preferován mužský sport. Kdyby muži měli takové úspěchy jako my, tak jsou u nás za polobohy, ale když je máme „jen“ my ženy, tak to nikoho až tak moc nezajímá. Když jsme například hrály finále mistrovství Evropy, musely jsme se dožadovat, aby byl zápas vůbec v televizi. A pokud to srovnám s propagací mužského Final Four, které se shodou okolností také konalo v naší republice, ale bez českého zastoupení, tak škoda slov! A zájem českého basketbalového svazu ani nekomentuji.

Kouč české reprezentace a vašeho brněnského týmu Jan Bobrovský

v jednom z rozhovorů uvedl, že vás považuje za největší talent a osobnost, za nejlepší basketbalistku v Evropě, a navíc konstatoval, že nejste ještě zdaleka na svém vrcholu. Mohu se vás přesto zeptat, o jaké profesní dráze uvažujete po skončení vrcholové sportovní kariéry?

Pomalu už určitě uvažuji o tom, co bude, až skončím, ale zatím ještě nic nenabýlo konkrétních kontur.

Vladimír Jůva

Hana Machová

Narodila se v roce 11. září 1979. Fakultu sportovních studií MU úspěšně ukončila v roce 2005. Na Pedagogické fakultě absolvovala magisterské studium učitelství tělesné výchovy a speciální pedagogiky se zaměřením na logopedii a surdopedii. Celé období náročného dvouoborového mezifakultního studia dokázala skloubit s vrcholovým basketbalem. V letech 2003 a 2004 se stala se svým týmem Gambrinus JME Brno mistryní ČR a s výraznou převahou se umístila na prvním místě ve všech třech anketách o nejlepší basketbalistku roku 2004 (hlasování trenérů a sportovních novinářů, prvotřídních hráčů i veřejnosti). Jako kapitánka olympijského týmu se podstatně zasloužila o postup českých basketbalistek do čtvrtfinále a v následujícím roce rozhodla o vynikajícím triumfu českých hráček na mistrovství Evropy v Turecku. Jako rozehrávačka a kapitánka basketbalistek Gambrinus Sika Brno dovedla svůj tým k vysněnému titulu v Euroleze.

„Rodiče mě už od mala vedli ke sportu. V létě to bylo hlavně kolo a v zimě běžky, mezitím plno dalších sportů. Potom jsem začala s gymnastikou. Když jsem najednou dost vyrostla, tak mě rodiče přihlásili do družstva basketbalu,“ popisuje Hana Machová, jak se dostala ke sportu, ve kterém patří mezi nejlepší v Evropě.

PUBLIKACE MU

Prokeš, Josef: Interpretace uměleckých textů. Masarykova univerzita, Brno 2006. Náklad a cena neuvedeny.

Text, který má sloužit jako studijní materiál k autorovu předmětu Interpretace textů, vychází z obecné reflexe toho, co je to literární dílo a jak funguje v procesu komunikace.

V učebnicově přehledné a stručné formě autor postupně v jednotlivých kapitolkách vymezuje problematiku interpretací uměleckých textů a pátrá po souvislostech literárního textu. Všimá si přitom podnětů strukturalismu a sémiologie a neopomíná ani domácí inspirace literárněvědné a estetické. Poukazuje také na úskalí zkoumání literárního textu jako informace a zamýšlí se nad dominantním a alternativním paradigmatem literární komunikace a nad mezemi obsahové analýzy a interpretace. Druhá část publikace představuje ukázky autorových interpretací, či spíše různých recenzí a studií, které vyšly v několika posledních letech. Zkoumá většinou texty prozaické, soudobé i starší.

David Povolný

Kopřiva, Roman; Kovář, Jaroslav (ed.): Kunst und Musik in der Literatur. Ästhetische Wechselbeziehungen in der österreichischen Literatur der Gegenwart. Praesens Verlag, Wien 2005. 217 stran. Cena: EUR-D 25,80, EUR-A 26,50.

Sborník je výstupem z 2. bilaterálního symposia českých a rakouských germanistů, konaného na MU v prosinci 2003. Symposium zkoumalo, jak se především v literatuře odrážejí estetické interakce mezi hudbou, architekturou a výtvarným uměním. Na akci se podílela nejen germanis-

tika (na rakouské straně pod záštitou známého literárního kritika a ředitele Rakouského literárního archivu při Rakouské národní knihovně Wendelina Schmidta-Denglera), ale i muzikologie zastoupená Milošem Štědrónem a teatrologie zastoupená Václavem Cejpkem. Příspěvky se věnují dílu P. Roseie, G. Jonkeho, F. Mayröckerové, G. Saika, F. Achleitnera, H.-U. Treichela, D. Kehlmana, T. Bernarda, E. Jelinekové, N. C. Kaseira a hudebního skladatele L. Haselböcka.

Roman Kopřiva

Lazarová, Bohumíra a kol.: Cesty dalšího vzdělávání učitelů. Paido, Brno 2006. 230 s. Náklad 400 výtisků. Cena 198 Kč.

Autorka je docentkou na FSpS a již řadu let se věnuje problematice dalšího vzdělávání učitelů. Jedním z výstupů uvedeného vědeckého zájmu je publikace Cesty dalšího vzdělávání učitelů, jež vznikla v rámci výzkumného projektu Psychologické aspekty dalšího vzdělávání učitelů. Autorce se podařilo nejen vytvořit velmi fun-

dovaný tým, složený z předních českých i zahraničních odborníků, ale současně vtisknout výsledné publikaci jednotné obsahové i formální hlediště. Zaměření knihy je velmi aktuální, protože se netýká pouze rozvoje profesní dráhy učitele, ale i rozvoje školy, školské politiky a komplexního sociálního rozvoje. Přínosem publikace je, že se systematicky věnuje spíše netradičním pohledům na další vzdělávání učitelů, a to především faktorům podstatným pro jeho efektivnost – aspektům pedagogickým, psychologickým i sociálním.

Vladimír Jůva

Masarykova univerzita: Univerzita s budoucností

„Již několik let jsme nejžádanější českou vysokou školou při zachování vysoké výběrovosti přijatých studentů. Naši uchazeči vědí, že studovat na Masarykově univerzitě pro ně vytváří dobré předpoklady pro úspěch v profesním životě nejen v České republice. Proto chtějí spojit svoji budoucnost s Masarykovou univerzitou – s Univerzitou s budoucností.“

V tomto duchu představuje Masarykovu univerzitu právě vydaná publikace: jako moderní evropskou univerzitu, která se dynamicky rozvíjí, spojuje vysokou kvalitu studia s vědou a výzkumem, zapojuje se do mezinárodních mobilních a významných výzkumných projektů. V převážně obrazové a graficky nápadité řešené publikaci se mimo jiné představuje všech devět fakult, Univerzitní centrum Telč a čtenář se dozví také o tradicích a současnosti univerzity, péči o studenty, aktivitách vnějších vztahů a podobně.

Publikace je určena partnerům a významným hostům univerzity, ale také veřejnosti. Distribuci zajišťuje odbor vnějších vztahů a marketingu RMU. V současné době se připravuje upravené vydání v angličtině.

Pavla Hudcová

INZERCE

Jazyková škola
Překladačská agentura
Mgr. Pavlina Megová

Odpolední a večerní kurzy
- Aj, Nj, Rj, Fr, Šp, It, Cj, Port, Hol
- různé pokročilosti a intenzita
- čeští lektori i rodilí mluvčí

Individuální kurzy
Překlady a tlumočení
- z/do více než 35 jazyků i
s ověřením soudního tlumočnicka

Česká 11, Brno, 2.patro
Tel: 542 213 104, 603 527 312
www.mkm.cz

INZERCE

Vážení paní, vážený pane,
dovoluji si Vás pozvat na seminář

invex digiteX

BIOINFORMATIKA III
Strukturální bioinformatika a molekulové modelování

12. 10. 2006, 13.00 - 18.00 hod.
Místo: Pavilon E - Press Centrum - brněnské výstaviště

Plnění přednášek: Prof. Pavel Holba, ÚOCHB Praha, „Evolution a struktura DNA“

Řečníci: K. Eitzsch, P. Holba, H. Kvařka, B. Schneider, J. Šponer, K. Šimádová-Kaprálová, Z. Vondrák

Téma: modelování DNA – vřezání – membránových proteinů – enzymy – design MDR – tvorba strukturálních databází

Registrační: <http://www.muni.cz/bioinf>

Kontakt: Dr. Jiří Damborský, Lineárního laborator, Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita, Bohunice 5/4A, 602 00 Brno, jir@chem.muni.cz

BV
Veletrhy
Brno

Kulturní život na univerzitě povzbudí PANDORA

Nové občanské sdružení s názvem PANDORA vzniklo na začátku léta při studentském klubu Krmítka. Od prvních dnů tohoto semestru bude mít na starosti veškeré kulturní dění v obou Krmítkách – na FF v ulici Gorkého a FSS na Joštově. Akce se budou konat každý týden, a to vždy v úterý na FF a ve středu na FSS, pokaždé od čtyř hodin odpoledne v prostorách tamějších Krmítek.

Odpolední návštěvníci těchto studentských klubů se mohou těšit na vernisáže výstav fotografií i výtvarných děl, happeningy, promítání filmů a divadelní vystoupení. Vstup na všechny akce bude zdarma. Za občanským sdružením stojí Petr Machálek z Hnutí DUHA, Vladimír Tůma jako provozovatel Krmítek a Jaroslava Šimáková jako kulturní manažerka, která se již v minulém semestru úspěšně starala o kulturní akce v Krmítku na FSS.

„Rádi bychom koncepčně odlišili Gorkého a Joštovu – vycházíme z jisté odlišnosti publika obou fakult, na nichž se Krmítka nacházejí, i z větších prostorových možností na Fakultě sociálních studií,“ uvedla dramaturgyně projektu Šimáková.

„Takže na FSS v galerii Mezislopupy se soustředíme na sociální témata, spolupráci se studenty FSS a větší události, jako jsou Krmopárty. Oproti tomu na FF se budou střídát komorní akce. Vernisáže výstav výtvarných děl spojené s autorským čtením nebo hudebním vystoupením. Dále zde plánujeme cyklus filmů na konkrétní téma – v podzimním semestru začínáme výběrem šesti filmů Davida Lynche – a budou tu probíhat také cestopisné besedy,“ dodala Šimáková.

Kromě zmíněné Krmopárty, která se připravuje na druhý týden v říjnu, se na FSS na podzim odehraje také několik dalších tematických akcí. Již první říjnovou středu se pod záštitou o. s. PANDORA uskuteční Semester-start na dvorku FF s koncertními a divadelními představeními. Tato studentská oslava začátku semestru vyvrcholí na afterparty spojené s filmovým promítáním v sále Břetislava Bakaly na Žerotínově náměstí. Další velkou akcí bude v polovině listopadu oslava Pro Sametovou u příležitosti výročí Sametové revoluce. V Krmítku na Joštově ulici se začátkem prosince dále uskuteční Týden lidských práv jako předzvěst Dne lidských práv.

Aktuální informace o chystaných akcích budou k dispozici na stránkách Krmítka <http://krmitko.cz> a na plakátech. Celkový přehled o většině akcí o.s. PANDORA nabídne rovněž Kalendář akcí na MU na <http://info.muni.cz>.

David Povolný

V Botanické zahradě proběhla jubilejní Zahradní slavnost MU

Již desátá Zahradní slavnost Masarykovy univerzity proběhla v úterý 5. září v prostorách Botanické zahrady PŘF. Se svými projevy vystoupili rektor MU Petr Fiala, proděkan pro rozvoj PŘF Josef Zeman a primátor města Brna Richard Svoboda.

„Zahradní slavnost je prostor pro setkání se spolupracovníky, kolegy z jiných vysokých a středních škol, reprezentanty města a samosprávy a se všemi přáteli Masarykovy univerzity,“ vysvětlil Petr Fiala. Rektor během slavnosti představil nově založený Spolek absolventů, jehož členem je i brněnský primátor, dále společný projekt se středními školami Partnerství ve vzdělávání a nové partnery MU z obchodní sféry.

Program zahradní slavnosti doplnily výstava objektů uměleckého kováře Pavla Tasovského a hudební vystoupení Nostalgia kvartetu.

V průběhu desáté Zahradní slavnosti MU měli přítomní hosté možnost obdivovat výstavu objektů uměleckého kováře Pavla Tasovského. Foto: Petr Preclík

Petr Preclík

INZERCE

VAZBY DIPLOMOVÝCH PRACÍ
od 139,- Kč

knihárství
Jiří Klouda
1991
www.ediplomky.cz

Moravské nám. 13, Brno - střed
(vedle parkovacího domu)
547 382 021, 602 734 119
jklouda@ediplomky.cz
pondělí - pátek: 7-18h

REKTOR MASARYKOVY UNIVERZITY
Petr Fiala

si Vás dovoluje pozvat na slavnostní koncert
k zahájení akademického roku 2006/2007

CIMBÁLOVÁ MUZIKA HRADIŠŤAN

datum: **Pondělí 25. září 2006**
kdy a kde: **20.00 hodin Kulturní centrum SEMILASSO**
Palackého třída 126, Brno
vstupenky: **VSTUP ZDARMA**
kontakt: **PhDr. Zdenka Pospíšilová,**
tel.: 549 49 6611 • e-mail: pospisilova@rect.muni.cz

generální partner hlavní partneři partneři

INZERCE

STUDENT
REAL
realitní kancelář pro studenty

www.studentreal.cz

Nabízíme studentům
> kvalitní bydlení
> za příjemné ceny
> v pěkných lokalitách

www.studentreal.cz
www.studentreal.cz
www.studentreal.cz

INZERCE

Krmítka pořádá
SEMESTR-START
2006-2007

studentská veselice na oslavu nového semestru
středa
4. 10. 2006, 16.00-20.30
na dvorku FF MU, Arna Nováka 1, Brno

program
Divadlo Čára
Ladislav Křmela - Ladislav Štýblo:
Obešel já polí pět (dramatická fantasmagorie)
makomako (funky kapela)
Divadlo Wagafon
Košípárek ve vesmíru
CVACHTAVÝ LACHTAN
(cvičené nízkofrekvenční oscilatory)

After party v Bakala Café
Žerotínovo nám. 6
21.00 Indický film **Lagaan**

Vstup 49,- Kč, všichni srdečně zváni!

5. KRMOPÁRTY
2. KRMOPÁRTY

středa
11. 10. 2006 od 16:00
Krmítka Joštova 10, Brno

program
vernisáž Věry Kotlířové (malby)
Právnické Ochotnické Divadlo
DJ Gianni

Vstup zdarma, všichni srdečně zváni!
www.krmitko.cz

HAIC www.jdemesebavit.cz

INZERCE

22. MEZINÁRODNÍ BIENÁLE
GRAFICKÉHO DESIGNU BRNO 2006

13. 6. - 15. 10. 2006

Moravská galerie v Brně
Pražákův palác / Uměleckoprůmyslové
muzeum / Místodržitelství palác /
Design centrum ČR

BIENÁLE JAKO BRNO

109 soutěžících z 27 zemí světa
plakát a corporate identity
to nejlepší, co v grafickém designu
za poslední čtyři roky vzniklo

www.moravska-galerie.cz

Partneři / Partners:

INZERCE

Kdo vám dokáže pomoci vstoupit
do aktivního života v měnícím se
světě práce?

HLEDÁME
Absolventy vysokých škol všech oborů

NABÍZÍME
Zaměstnání u nejvýznamnějších společností v ČR v oborech:
Administrativa, IT, Finance a účetnictví, Obchod, Logistika, Marketing,
Personalistika, Strojírenství, Technika, Elektro, Průmysl.

Z AKTUÁLNÍCH POZIC VYBÍRÁME
Samostatná asistentka, Test Engineer, Technik, Projektant, Konstruktor,
Finanční poradce, IT specialist, IT help desk, operátor call centra s AJ, NJ, RJ

BRIGÁDY
Doplňování zboží, Lehké manuální práce, Operátor/ka výroby
Administrativa a jiné

MANPOWER, Pobočka BRNO
Kobližná 24, 602 00 Brno
Po-Čt 8-17hod, Pá 8-12hod
Tel.: 542 214 561, 603 885 134, 602 489 096
Email: brno@manpower.cz, www.manpower.cz

INZERCE

NE VŽDY SE
S KAŽDÝM DOMLUVÍTE

STUDUJTE S GTS int. - VYBERTE SI ZE ŠIROKÉ
NABÍDKY JAZYKOVÝCH KURZŮ ZA ATRAKTIVNÍ CENY A VYUŽIJTE
MIMOSEZÓNŇNÍCH SLEV V 6 ZEMÍCH SVĚTA.

Více na www.poletime.cz nebo na pobočce: Brno, Vachova 4 (odbočka z ul. Kobližná),
tel.: 542 221 996 gts.brno@gtsint.cz

INZERCE

Filharmonie
Brno

Filharmonie Brno Vás zve
do nové sezony. Přijďte si
vybrat ze široké nabídky
toho nejlepšího z klasické
hudby. Čekají na Vás skvělí
houslisté Ivan Ženatý, Pavel
Šporcl, František Novotný,
klavírista Peter Rösel, Jiří
Kollert a Ivo Kahánek, pěvci
Bernarda a Marcos Finkovi,
Peter Mikuláš, Hana Jonášová,
saxofonista Felix Slováček,
trumpetista Jan Slabák,
violoncellista Johannes Moser,
hornista Ab Koster, cembalistka
Barbara Maria Willi a mnoho
dalších umělců. Na Vaši
návštěvu se těší dirigenti
Petr Altrichter, Caspar Richter,
Jakub Hruška, Christoph
Campestrini, Tomáš Netopil,
Ondřej Lenárd, Leoš Svárovský,
Josep Domenech Caballé,
Lubomír Mátl, Miloš Machek,
Aleš Podařil a Jakub Klecker.
Uslýšíte mimo jiné Beethovenovu
Osudovou symfonii a Čtvrtý
klavírní koncert, Dvořákovu
Sedmou, Čajkovského Pátou,
Mahlerův Chlapcův kouzelný
roh, Mozartovu symfonii
Jupiter, Bachův Koncert pro
dvoje housle, Sukovu Pohádku,
Janáčkovy Lašské tance a
spoustu další krásné hudby.
Podívejte se na naše zbrusu
nové webové stránky
www.filharmoniebrno.cz,
na nichž najdete aktuální
informace o prodeji předplatného
i vstupenek na jednotlivé koncerty
a ještě mnohem více.

Ing. Dagmar Plihalová
Manažerka marketingu

Filharmonie Brno, příspěvková organizace • Komenského nám. 534/8 • 602 00
Brno • T: +(420) 542 214 255*218 • F: +(420) 542 212 300 • www.sfb.cz

V Arménii pozor na miny, v Gruzii na silné víno!

Výrobce autobusů Karosa by si tuto cestu měl zapsat do své kroniky. Skoro devět tisíc kilometrů, deset poruch včetně dvou defektů a teplota v kabině třicet osm stupňů – to vše znamenala cesta přes Turecko do Gruzie a Arménie pro geografickou expedici vedenou doc. Jaromírem Kolejkou z Pedagogické fakulty MU. „Nevěřím, že by kdy někdo dojel autobusem z Čech až do Náhorního Karabachu. V kavkazském Křížovém průsmyku nebyl Čech nejméně deset let,“ pochválil se Kolejka.

„Nemáte povolení k provozu linkového autobusu Brno–Jerevan,“ prohlásil rezolutně srbský celník a donutil nás vrátit se zpět na maďarskou stranu hranice. Vše spravil oficiální poplatek dvacet euro s neoficiální doložkou osmdesáti euro. Většina východních hranic funguje podobně. Vstup do Turecka je pevnost s mnoha branami, strážemi a závorami a s několika celnicí i pasovou kontrolou. Gruzínské i arménské hranice přejíždíme po větší část noci. Sběrka razítek v mém pasu vzrostla o úctyhodných dvacet jedna kusů.

Arménie i Gruzie jsou zeměmi kostelů a klášterů. Arménie byla prvním státem na světě, který přijal křesťanství za státní náboženství. Její opevně-

né klášterní komplexy Hagpat a Sanašin chrání dokonce UNESCO, klášter Khor Virap stojí přímo pod horu Ararat, která je pro Armény posvátná. Vrchol však už téměř devadesát let leží za uzavřenou hranicí na tureckém území.

Na první pohled je Gruzie plná západoevropských aut a odpadků na ulicích, zatímco v Arménii jsou ulice téměř čisté a jen těžko uvidíte jiné než ruské auto. „V Gruzii i Arménii jsem potěť. Je zvláštní sledovat, jak Gruzie po rozpadu SSSR stagnuje a upadá, zatímco z Jerevanu, hlavního města Arménie, se stává žijící metropole evropského typu,“ bilancuje Jaromír Kolejka.

Vidět turistickou výpravu je v některých krajích Gruzie pro místní velkou událostí. Naše mytí v proudu vody z prasklého vodovodního potrubí po chvíli pozorovalo nejméně patnáct lidí. U nakládání autobusu jich bylo ještě jednou tolik.

„Na expedice se studenty jezdím od roku 1982. Tehdy jsme si vybrali co možná nejlevnější zájezd do vybrané země od CKM a na místě si navzdory oficiální průvodkyni přeorganizovali celý program podle sebe,“ vzpomíná docent Kolejka.

Účast na jedné z nabízených terénních praxí je pro bakalářské studenty geografie povinná. Nabídka zahrnuje expedice do sousedních evropských zemí, ale i Jižní Ameriku, Rusko či asijské státy. „V minulých letech jsme projeli například okolí Murmansk,“

Sladký nekynutý chléb s křesťanskou symbolikou je možné zakoupit pod téměř každým arménským klášterem. Foto: Petr Preclík.

Krym, pohoří Altaj, Ukrajinu, Moldávii, Sýrii a Libanon,“ vypočítává Jaromír Kolejka. Výdaje na cestu hradí každý účastník sám. Na všechny se v případě nízkého zájmu ze strany studentů geografie mohou přihlásit i zájemci z jiných fakult.

Nejvýchodnějším bodem výpravy se stal klášter Gandzasar v Náhorním Karabachu, autonomní oblasti na hranicích Arménie a Ázerbájdžánu, o kterou spolu tyto země válčily na počátku devadesátých let. Vstup je možný pouze z arménské strany se zakoupeným vízem. Pro azerské celníky však karabašské vízum znamená pokus o ilegální vstup na ázerbájdžánské území.

Karabašská města jsou téměř vybydlená, v mnohých klesla populace na čtvrtinu předválečného stavu, kdysi stotisícový Agdam se stal městem duchů úplně. Turistický průvodce varuje před dosud nevykopanými minami z období arménsko-azerské války či před občasnou střelbou, kterou se navzájem škádli vojáci rozmístění podél domluvené linie příměří z roku 1994. Přesto můj pocit po vstupu do Náhorního Karabachu byl téměř opačný. Pohostinnost a pocit bezpečí se proti Arménii nezměnily.

Kavkazské národy, kterých kvůli izolovanosti horských údolí existuje téměř padesát, jsou pověstně nejen svou pohostinností, ale také urážlivostí. Je velmi jednoduché urazit například Gruzince – stačí odporovat staršímu. Převlékáte-li se na pláži u moře, někteří konzervativnější Kavkazané po vás po mohou začít házet kameny.

Opevněný klášterní komplex Gelati je typickou ukázkou gruzínské sakrální architektury. Foto: Petr Preclík.

Nejvyšší urážkou je však odmítnou pozvání na drink, nebo dokonce na slavnost Tamadoba, během níž probíhají v přesném pořadí přípitky. Ty jsou improvizované a trvají deset až patnáct minut, následně musí každý vypít celý svůj pohár naráz. Přípitek za mrtvé se lije na chleba či na zem, přípi-

tek na ženy je jedinou příležitostí, kdy se něžné pohavi smí přidat k mužům v jejich pití. Patriarchát v čisté podobě!

Petr Preclík

INZERCE

WWW.GAUDEAMUS-IGITUR.CZ

VSTUP ZDARMA

Gaudeamus igitur
2006
Made in Gambrinus

TRADIČNÍ OSLAVY ZAVÁJENÍ AKADEMICKÉHO ROKU
BRNO - AREÁL RIVIERA - STŘEDA 27.9.2006
OD 16:00

POLEMIC - LETY MIMO SEMTEX - ALICE WOODOO

UŽIJ SI G-CITY

ZÍSKEJ TITUL ZA 60 MINUT
A VYHRAJ SPOUSTU SKVĚLÝCH CEN!

HLAVNÍ PARTNER: OČKO

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER: REFLEX

SPONZOR: Yellow, Reflex, Komerční banka, T-Mobile, O2, Vodafone, UPC, ČD, MHD, Muni.cz, kul.cz, dopravní podniky, Komerční banka, T-Mobile, O2, Vodafone, UPC, ČD, MHD, Muni.cz, kul.cz, dopravní podniky

AKADEMICKÝ SPORT

Kundera: Nedovedu si představit život bez šermu

Václav Kundera, rovné dva metry vysoký student magisterského studia oboru Učitelství tělesné výchovy pro základní a střední školy na FSPS, patří mezi poměrně úspěšné české šermíře v disciplíně fleret. Po nepřilíh úspěšné sezoně, ve které se mu podařilo zazářit jen na Českých akademických hrách, se pomalu připravuje na své druhé seniorské mistrovství světa a v rozhovoru vypráví o tom, jaké to je být šermířem.

Letošní sezona se vám příliš nevydařila? Čím to?

Je to kombinace více věcí. Měl jsem problémy se zraněními. Chvilí jsem byl nemocný, chvilí jsem trénoval, prodělal jsem mononukleózu, měl jsem problémy s achilovkou. Takže moje poslední slušné umístění bylo na univerziádě v Izmiru před rokem. Pak přišlo mistrovství světa, které mi nevyšlo, protože to bylo moje první seniorské mistrovství a trochu mě tam zklamala hlava. A ve formě jsem nebyl ani na mistrovství Evropy.

Jak jste se dostal k šermu?

Docela náhodou. Dělal jsem atletiku v Sokolu Brno a tam, kde je dnes u Sokolu prodejna s elektronikou, bývala dřív šermárna, která byla zvenčí prosklená. A když jsem chodil po tréninku kolem, tak jsem se tam občas díval a jednou jsem si prostě řekl, že bych to taky mohl zkusit.

Šermujete fleret. Proč zrovna ten?

V Brně byla v době, kdy jsem před třinácti lety začínal, pro děti příprava

zrovna na tuhle zbraň, takže to byla jediná možná volba. Samozřejmě dnes zkouším i jiné zbraně. Třeba na letošních Českých akademických hrách v Brně jsem startoval i na šavli a kordu, ale to je vždy spíš z legrace. Tady to náhodou vyšlo. Byl jsem letos i na kordových závodech, ale pokud to vloženo netrénuju, tak můžu udělat nějaké to vítězství ve skupině, ale dál už nemám šanci. Taky proto, že kord je u nás hodně silný.

V čem spočívá hlavní rozdíl mezi kordem a fleretem?

Podstata fleretu spočívá v tom, že je to tzv. konvenční zbraň. Takže tam jsou práva útoku, krytí, odbody a je to daleko více svázané pravidly. Pokud jeden šermíř zahájí útok, tak ten druhý mu do toho nemůže zničehonic vstoupit. Musí ho donutit změnit tempo – něco naznačí, protivník se pozastaví a pak může přebírat útok a tak podobně. Je to dost složité a není to moc přehledné, a proto fleret taky dost trpí. Moc lidí na něj nechodí, protože se na to nedá tak dobře koukat jako třeba na kord. U kordu je podstatné, že povolná zásahová plocha je celý člověk, takže je jasné, že kdo toho druhého dřív bodne, boduje. U fleretu je platná zásahová plocha jen hrudník a záda.

Co vás baví na šermu?

Každý sportovec řekne, že mu to dalo a dává kamarády. Pro mě je to hlavně náplň volného času. Já si život bez šermu ani nedovedu představit. I po těch třinácti letech, co se tomu věnuju, mě to baví hrozně moc. Taky člověk může jezdit po světě. Dřív bývaly vlastivědné vycházky za trest po zkaženém turnaji, ale dneska už se člověk jde rád ně-

kam podívat. Rád bych u toho zůstal a později třeba trénoval děti.

Co je na šermu to nejobtížnější?

Člověk musí být hodně rychlý a mít postřeh. Klíčová je koncentrace. Udržet se v klidu v pauzách mezi zápasy a nemyslet na hlouposti. Šermíř musí všechny základní pohyby dělat automaticky, aby nemusel myslet třeba na to, jaký kryt zrovna udělá. To prostě musí naskočit samo, a proto je potřeba mít čistou hlavu.

Jak se to takového stavu dostáváte?

No, hodně těžko. Nikdo na mě nesmí mluvit. Všichni kolem musí chodit po špičkách, abych se mohl pořádně rozcvičit a protáhnout. Prostě nechat mě být. Většinou si dám sluchátka na uši, abych nic neslyšel, a soustředím se na to, abych podal co nejlepší výkon.

Co vaše dvoumetrová výška? Je to spíš výhoda nebo hendikep?

Na jednu stranu je to výhoda – jsem delší a mám delší ruku. Ale jsem zase pomalejší – změny směru nejsou tak dynamické. Navíc před dvěma roky po olympiádě se změnila pravidla, čímž se nahrálo menším a pohyblivějším šermířům. Změna spočívá v délce zásahu. Na konci fleretu je tzv. aret – tlakový spínač, který se při zásahu sepne. Aby ten přístroj zaregistroval zásah, tak se sepnutí muselo dřív trvat 0,125 sekundy. Teď je to 0,25 sekundy. Plno šermířů kvůli tomu muselo přestat šermovat, protože se tomu nedokázali přizpůsobit. Úplně se změnilo tempo a styl šermu. Ale myslím, že zrovna fleret býval divácky atraktivnější. Teď je to takové čekání na chybu. Proto plno

lidí skončilo, ale zase ti mladí kluci šli snadněji nahoru.

Jak dlouho se dá šerm dělat?

Hodně dlouho. Tady v Brně je dokonce šermíř, který má bronzovou medaili z veteránského mistrovství Evropy. Pro starší padesát let se dělají běžné soutěže, které jsou dále věkově dělené. Na té vrcholové, světové úrovni se to dá dělat tak do pětácti nebo i čtyřiceti let. Těm nejlepším šermířům je tak osmdvacet až třicet let. Ti už mají ty zkušenosti a takový ten pres před zápasem je pro ně spíše pozitivní. Jsou přesně v tom stavu, o kterém jsem mluvil, kdy už nemusejí nad ničím kromě taktiky přemýšlet.

Jak vidíte svoji sportovní budoucnost?

Určitě bych se chtěl podívat na další univerziádu. Nejen proto, že je to v Bangkoku a že se chci nějak umístit, ale taky kvůli atmosféře, která tam vládne.

„Člověk musí být hodně rychlý a mít postřeh. Klíčová je koncentrace. Udržet se v klidu v pauzách mezi zápasy a nemyslet na hlouposti,“ přibližuje podstatu šermu brněnský šermíř Václav Kundera. Na fotce při turnaji na letošních V. Českých akademických hrách, kde získal dvě zlaté medaile za fleret a šavli a stříbrnou za kord. Foto: Ondřej Ženka.

„Člověk musí být hodně rychlý a mít postřeh. Klíčová je koncentrace. Udržet se v klidu v pauzách mezi zápasy a nemyslet na hlouposti,“ přibližuje podstatu šermu brněnský šermíř Václav Kundera. Na fotce při turnaji na letošních V. Českých akademických hrách, kde získal dvě zlaté medaile za fleret a šavli a stříbrnou za kord. Foto: Ondřej Ženka.

Jede tam celá výprava, chodí se na vás koukat i ostatní sportovci a je to moc příjemné. Strašně rád bych se taky za dva roky dostal do evropské olympijské kvalifikace a kdoví, třeba to vyjde a dostanu se olympiádu. Není to moc pravděpodobné, ale je to cíl, který by měl mít každý sportovec. A samozřejmě bych chtěl pokračovat v reprezentaci České republiky na MS a ME. Na nejbližší MS teď na podzim bych určitě chtěl projít skupinou a dostat se do šedesát čtyřky. Bude to hodně těžké, protože tam bude kolem sto třiceti závodníků, ale myslím, že bych to mohl zvládnout.

David Povolný

